

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích  
Filozofická fakulta

**František Bohumil Doubek (1865-1952)**  
**Život a dílo česko-bavorského malíře**

Zpracovala: Sabina Hašková

Vedoucí práce: Mgr. Zdeněk Bezecný, Ph.D.

Datum odevzdání:

## Anotace

Sabina Hašková

### **František Bohumil Doubek (1865 – 1952) – Život a dílo česko-bavorského malíře**

Bakalářská práce na téma **František Bohumil Doubek – Život a dílo česko-bavorského malíře** se zaměřuje na výraznou osobnost konce 19. a 1. poloviny 20. století. Tento českobudějovický rodák žijící dlouhá léta v Mnichově zanechal městu řadu významných prací, z nichž nejdůležitější je křížová cesta v chrámu sv. Mikuláše a portréty významných budějovických osobností (Dr. August Zátka, první volený starosta Otakar Svoboda, aj.)

František Bohumil Doubek studoval nejprve na pražské Akademii a posléze přešel do Mnichova. Stejně jako většina jeho vrstevníků absolvoval několik studijních cest do zahraničí, z nichž největší dojem v něm zanechala Francie, kam se pak ještě několikrát vrátil.

Po první světové válce se vrátil do Čech a několik let žil opět v Českých Budějovicích. Právě v této době vytvořil výše zmíněná, důležitá díla pro České Budějovice. Následně odešel do Prahy, kde vytvořil obrazy s náboženskou tematikou, portrét prezidenta Tomáše G. Masaryka a další.

Na sklonku života odešel do Ústavu opatrovnické péče v Novém Jičíně, kde také 26. října 1952 zemřel. Pohřben byl na místním hřbitově v největší tichosti, za přítomnosti několika řádových sester a místního holiče.

Cílem této práce je podat co nejpřesnější informace o Doubkově životě a ucelený seznam malířova životního díla.

## Annotation

Sabina Hašková

### **František Bohumil Doubek (1865 – 1952) – Life and work of the czech-bavarian painter**

The bachelor work on the theme **František Bohumil Doubek – Life and work czech-bavarian painter** is aimed at a distinct personality from the end of the 19th and the first half of the 20th century. This native from České Budějovice, which lived long years in München, left many significant productions to the city, of which the most important is the way of the Cross in the Saint Nicholas Cathedral and portraits of important budweiser characters ( Dr. August Zátka or the first elected mayor Otakar Svoboda,et al.).

F.B.Doubek at first studied at Prague Academy and afterwards transferred to München. As well as majority of his equals he took several educational journeys to foreign countries. France impressed him most and later he returned several times there.

After the First World War he returned to Bohemia and lived several years in České Budějovice again. Just at this time he painted important works for České Budějovice, mentioned above. Later he left for Prague, where he painted another pictures with religious themes, portrait of president Thomas G. Masaryk etc.

In the downhill of his life he left for Institute of guardian care in Nový Jičín, and he died 26 October 1952 there. He was buried on the local cemetery in ultimate quietness, in the presence of several nuns and local barber. The aim of this work is to give the most correct informations about Doubek's life and to provide an integrated list of painter's life work.

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma František Bohumil Doubek (1865-1952) – Život a dílo česko-bavorského malíře vypracovala samostatně a použila jsem pouze pramenů a literatury, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě Filozofickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne:

Podpis studenta:

## **Poděkování**

Mé poděkování patří především panu Mgr. Zdeňku Bezecnému, Ph.D. za to, že mě přivedl k zajímavému tématu, dále za cenné připomínky a rady v průběhu vzniku mé bakalářské práce.

Můj velký dík patří starostovi obce Chanovice panu Petru Kláskovi, kterému vděčím za většinu pramenů použitých v této práci. Bez jeho přispění a bez jeho sbírky by tato práce nikdy nevznikla v takovém rozsahu a kvalitě.

Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům archivu v Českých Budějovicích za jejich pomoc při vyhledávání cenných informací o Františku Bohumilu Doubkovi, archivu Děkanství v Českých Budějovicích za povolení k nahlédnutí do děkanské kroniky, panu Mgr. Pavlu Šafrovi, paní Mgr. Noře Jelínkové a pracovníkům českobudějovického Magistrátu za laskavost a povolení vyfotit portréty Otakara Svobody a Augusta Zátky namalované Františkem Bohumilem Doubkem, které jsou v současné době umístěny v pracovně primátora města České Budějovice.

## **Obsah**

Úvod	7
I. František Bohumil Doubek, narození, dětství a první studia	10
II. Studia v Praze	15
III. Mecenáš rytíř Eduard von Daubek	19
IV. Mnichov	22
V. Studijní cesty do zahraničí	27
VI. Studium a umělecká činnost	32
VII. Další období života, válka a odchod do Čech	37
VIII. Doubkovy práce pro České Budějovice a odchod do Prahy	47
IX. Poslední roky života a novojičínské Boromeum	59
Závěr	61
Prameny a literatura	63
Soupis díla Františka Bohumila Doubka	65
Obrazová příloha – seznam jednotlivých vyobrazení	70
Obrazová příloha	71

## Úvod

Malíř František Bohumil Doubek byl za svého života velice známý a oblíbený. Ať už žil v Mnichově, Praze nebo Českých Budějovicích, všude si jeho prací vážili a hluboce cenili. Po jeho odchodu z Prahy do novojičínského Boromea v roce 1945 však začal malířův věhlas upadat. Po Doubkově smrti pak jeho jméno došlo téměř úplného zapomnění.

O pramenné základně se v případě tohoto malíře téměř nedá hovořit. Malíř nemá žádný osobní fond. Největším přínosem pro mou práci bylo množství materiálu, který se nyní nachází ve vlastnictví starosty obce Chanovice, pana Petra Kláska. Tyto materiály jsou zcela neuspořádané a jsou pozůstatkem celoživotního bádání berounského publicisty a velkého Doubkova obdivovatele, pana Rudolfa Kadeřábka.

Rudolf Kadeřábek se o Doubkův život i dílo zajímal velice dlouho. K tomu také přispělo mnohaleté přátelství s Doubkovým příbuzným, Horstem G. Mayrhoferem-Dragonim von Ravenhorstem. Byl to Doubkův synovec z manželčiny strany a dílo svého strýce velmi obdivoval. Snažil se o to, aby Doubkovo jméno opět získalo takový věhlas, jaký mělo před více než padesáti lety. V roce 1992 uspořádal Doubkovu výstavu v Pálffyho paláci ve Vídni. Katalog k této výstavě sepsal český historik Josef Polák. Jeho práce byla vydána pouze v němčině.<sup>1</sup> Tato výstava se v roce 1993 přesunula do Českých Budějovic. Polákova práce je velmi stručná. Více než informace o životě malíře přináší velice chaotický soupis jeho děl.

S Horstem Mayrhoferem spolupracoval v Čechách ještě zmíněný Rudolf Kadeřábek. Naplánovali spolu Doubkovu výstavu, kde jej chtěli představit jako přítele Alfonse Muchy. Muchovo jméno dali i do názvu výstavy. Než se však výstava stačila uskutečnit, Horst Mayrhofer tragicky zemřel. Výstavu uspořádali a dokončili jeho čeští přátelé, ke kterým patřil i Rudolf Kadeřábek. Započali tak návrat Doubkova jména mezi významné české malíře.

Rudolf Kadeřábek krátce po výstavě „F.B.Doubek, zapomenutý přítel Alfonse Muchy“, pořádané od 14. března 2005 v Berouně, kontaktoval Petra Kláska,

---

<sup>1</sup> J. POLÁK, *Ein Vergessener Maler- Franz B. Doubek*, Vídeň 1992.

aby se s ním dohodl na dalším osudu materiálů, které k Doubkovi shromáždil. Petr Klásek nakonec odkoupil sbírku za 2500 Kč.

Tato sbírka obsahovala kopie pěti dopisů psaných Doubkem, adresovaných jeho synovci Stanislavu Doubkovi s chotí, a jeden dopis adresovaný Doubkovi, jehož autorem byl malířův přítel, Alfons Mucha. Tento dopis byl jedním z podnětů pro název poslední Doubkovy výstavy.

Dále sbírka obsahovala originál životopisu „Ein vergessener Maler“ od Josefa Poláka a několik jeho vlastních, nikdy nevydaných konceptů. Kromě všech těchto materiálů je ve sbírce také 11 panelů (80 x 100cm) z berounské výstavy. Jsou na nich reprodukce, faksimile, pohlednice a snímky na tuhém podkladu. Tyto snímky obsahují fotografie z Doubkovy výstavy ve Vídni.

O malíři nebyla nikdy vydána monografie. Knihy zabývající se malířským uměním konce 19. a první poloviny 20. století Doubka vynechávají. Důvodem je zřejmě jeho umělecká vyhraněnost. Malíř se po celý život držel akademické malby a nenechal se ovlivnit žádným stylem, které se v jeho době objevovaly. Pouze Ottův slovník naučný a Tomanův Nový slovník československých výtvarných umělců uvádějí několik krátkých vět k Doubkovu dílu.<sup>2</sup> Nepřinášejí však žádné velké podrobnosti. Doubkovým životem se zabýval také historik Jan Nepomuk Assmann. Pro svou práci jsem použila jeho článek v Rodopisné revue.<sup>3</sup>

Největší význam pro mou práci měl Doubkův vlastní životopis. Ten vycházel v Jihočeských listech v roce 1923 jako fejeton pod názvem „Vzpomínky z mého života“. Doubek v něm vypravoval celkem podrobně celý svůj dosavadní život. Kromě nových informací si malířova vyprávění cením proto, že zde vyjádřil také mnohé své pocity. Přináší tak důležité svědectví pro to, jak vnímal některé výrazné události ve svém životě. Např. první světovou válku, Mnichov či Paříž na přelomu 19. a 20. století.

Doubek psal životopis v roce 1922, tedy ještě v Mnichově. Bylo to krátce před tím, než odešel do Čech. Pro následující období bylo nutné využít dalších

---

<sup>2</sup> P. TOMAN, *Nový slovník československých výtvarných umělců I.*, Ostrava 1993, s. 172 – 173. *Ottův slovník naučný VII*, Praha 1983, s. 877.

<sup>3</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř-František B. Doubek*, Rodopisná Revue 5, 2003, č. 4, s. 17-19.



pramenů. Byly to zejména Jihočeské listy, které o Doubkově životě i práci v této době informovaly nejvíce.

K posledním rokům Doubkova života, které prožil v Novém Jičíně toho máme opravdu velice málo. Pouze několika větami informuje o této době Jan Nepomuk Assmann a Josef Polák. Největší přínos tedy mají výše zmíněné dopisy Stanislavu Doubkovi. Dva z nich psal malíř ještě před odchodem z Prahy a zbylé již v Novém Jičíně. Informoval v nich o svých chorobách, hlavně očním kataru, o příteli, se kterým měl společný zájem – malbu, i o své práci, olejových malbách provedených v Novém Jičíně, o nichž dnes není nic známo.

Množství reprodukcí Doubkových obrazů přinášela Zlatá Praha a Světozor. Díky nim jsem objevila mnoho nových prací, o kterých se žádné předchozí články, ani sám autor nezmiňoval.

Tyto informace jsem doplňovala studiem několika knih zabývajících se podobným tématem. Jmenujme autory Karolínu Fábelovou, Marii Mžýkovou a Františka Xavera Harlase.

Ve své práci jsem popsala Doubkův život a dílo. Tato práce však není umělecko historická a proto jsem se v ní nevěnovala rozboru uměleckých děl. Snažila jsem se Doubka zachytit hlavně jako člověka, který prožíval radost, smutek i problémy jako kdokoli jiný. Bližší pozornost jsem věnovala pouze malbám a ilustracím, které měly v malířově životě největší význam.

## I. František Bohumil Doubek, narození, dětství a první studia

Psal se datum 3. března 1865. V Plachého ulici v Českých Budějovicích se narodil chlapec, který dostal jméno František Bohumil. Jeho otec byl obyčejný člověk, chudý švec, který pocházel z Ledče nad Sázavou.<sup>4</sup> Toto město proslulo výrobou obuvi, která se dříve vyráběla pouze ručně. Posléze i v tomto odvětví nastala výroba v továrnách. Doubkovou matkou byla Kateřina Kohoutová, dcera kováře z Holovic u Volyně. Jak uvádí Jan Nepomuk Assmann, jeho narození bylo zaznamenáno v knize křtů<sup>5</sup>. V témže pramenu bylo také napsáno, že byl pokřtěn jako katolík a jeho národnost byla česká.<sup>6</sup>

O tomto, stejně jako o následujícím období jeho života toho moc nevíme. Několik málo zmínek se objevuje v periodikách, které uvádí v podstatě stejné věci. Podobné je to i s Tomanovým a Ottovým slovníkem. Každý z těchto článků ihned přeskočí na dobu Doubkových studií, které velmi stroze přeběhne. Jediný, kdo uvádí nějaké informace navíc, je opět Jan Nepomuk Assmann. Ve svém článku v Rodopisné revue se zmiňuje o Doubkově původu. Píše: *Na jeho původu je zajímavé, že jeho babička, Anna Ulliková, pocházela z rodiny významného českého krajináře doby romantismu, Hugo Ullika.*<sup>7</sup>

Můžeme tedy předpokládat, že Doubek svůj malířský talent zdědil po tomto příbuzném a je snad možné, že to pro něj mohla být i jistá motivace věnovat se malbě a hlouběji malbu studovat. Že „*státi se umělcem*“ bylo Doubkovým přáním již od dětství, o tom se zmiňuje článek věnovaný tomuto malíři ve Zlaté Praze v roce 1896.<sup>8</sup> Tento článek popisuje Doubkovy začátky velice poeticky a navíc vnáší nové světlo do tmy spojené s ranou částí jeho života. Na tomto místě se jistě hodí odcitovat alespoň malou část z tohoto článku, aby se uchovalo trochu onoho kouzla. V článku se píše, kdy a kde se Doubek narodil a že to bylo „...z rodičů nezámožných. Jeho otec

---

<sup>4</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 17.

<sup>5</sup> Tamtéž.

<sup>6</sup> Tamtéž.

<sup>7</sup> Hugo Ullik (1838-1881) stejně jako František Bohumil Doubek vystudoval pražskou Akademii, po té odešel do Mnichova a po své smrti byl téměř zapomenut. Věnoval se hlavně malbě krajin, jihočeským a šumavským motivům. Více *Ottův slovník naučný XXVI*, Praha 1900, s. 158. J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 17.

<sup>8</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

*byl obuvníkem, pro něž poctivé řemeslo nemělo právě „zlaté“ dno. Přes to bylo pomýšleno, aby i syn se řemeslu vyučil, ovšem že výnosnějším, proti čemuž ale syn všemožně se bránil. Bylo v něm již v době dětství vzniklo přání, aby směl se státí – umělcem.“<sup>9</sup>*

Další informace o Doubkově životě přinesl malíř sám, ve své biografii otištěné v Jihočeských listech v roce 1923 jako fejeton. Doubek popisoval dobu svého dětství, vztah s matkou, otcem a bratrem. Vyprávěl, jak ho „starostlivá matička“ uspávala odvarem z makoviček, aby se mohla „spíše své domácí práci věnovati“.<sup>10</sup>

Mladý Doubek měl, stejně jako jiné děti v jeho věku, rád přírodu. Ve svých vzpomínkách popsal, jak chodil s bratrem Karlem chytat ryby do mlýnského potoka, jak rád chodil do lesů, kde sbíral houby, jahody i šišky. „Kdykoliv nahodile ovane mne vůně čerstvého dřeva, oživne ve mně vzpomínka na omamující atmosféru lesní a onen zvláštní šum, kterému jsem naslouchal s utajeným dechem jako hoch as 6-7 letý.“<sup>11</sup>

S otcem chodil na výlety do Čtyř Dvorů. Zatímco jeho otec tam sedával „při skleničce u Šimečků“, mladý Doubek se proháněl po rozkvetlých loukách a užíval si dětské bezstarostnosti. Sám na tuto dobu vzpomínal takto: „Ty široké louky plné květů, broučků a motýlků, pak ony schovávačky za křovisky kol Lannovy zahrady, k večeru žabí kvakot – jaké to byly dětské radosti!“

Dětství má kromě těchto radostí ještě jednu stránku, kterou některé děti nemají příliš v lásce. Tou druhou stránkou a zároveň takovou „dětskou starostí“ je škola. Náš malíř nepatřil právě k dětem, které by měly školu v lásce. Ve svých vzpomínkách vyprávěl, jak nerad do školy chodil. „Škola mi nechutnala, jen ve čtvrté třídě „komunálky“ byl jsem nejpilnější ze všech svých spolužáků [...] Vyřezával jsem totiž mezi vyučováním kudlou z obyčejného dřeva hlavičku „Žížky“ pro loutkové divadélko a maloval jsem kulisy, oponu a vše, co k tomu patřilo.“<sup>12</sup> Jeho aktivity si všiml učitel Částka. Hlavičku Žížky i s kudlou mu zabavil a malému Doubkovi řekl,

---

<sup>9</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>10</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 1.

<sup>11</sup> Tamtéž.

<sup>12</sup> Tamtéž.

ať ho přijde v neděli dopoledne o 10. hodině navštívit otec. Doubek se samozřejmě otce bál, a tak mu o návštěvě učitele řekl až na poslední chvíli. Doma se pak celé dopoledne strachoval, s čím se otec vrátí. Ale byl překvapen, protože otec přišel a nesháněl se „*ani po rákosce, ani po jiném svižném předmětu.*“ Pan učitel poznal Doubkův talent a doporučil otci, aby jej dal na „*umělecký ústav*“. Domníval se, že chlapec má velké nadání i předpoklady, aby se stal sochařem. Finanční situace Doubkovy rodiny však nebyla nijak dobrá a na ní také ztroskotaly Doubkovy dětské sny. Ty se mu splnily až později s přispěním rodinného přítele Petra Mallocha.

Od toho osudného dne však byl mladý Doubek přesvědčen, že jeho sny začínají nabývat reálné podoby. Když otec zdůrazňoval, že nemá peníze na to, aby dal chlapce vystudovat v umění, prosil Doubek alespoň o to, aby se směl vyučit malířem pokojů. Vždyť otec si sám přál, aby se vyučil nějakému řemeslu. A proč ne tedy právě malířem pokojů: „*A maloval jsem kulisy divadélka dál, ve škole jsem však s velikou úctou a obdivem pohlížel k svému milému učiteli, ačkoliv nebyl se mnou nikdy valně spokojen, během dalších měsíců tím více! Abych mu však aspoň svou vděčnost projevil, doháněl jsem, co jsem zanedbal, tak poctivě, že jsem koncem roku dostal vysvědčení první třídy.*“<sup>13</sup>

Doubek tedy vděčnost svému učiteli projevil velkou pílí a snahou učit se a dohnat vše, co zameškal. Popisoval sice, že učitel Částka nebyl s jeho školními výkony příliš spokojen, ale věřím tomu, že když uviděl proměnu, která se s ním od té doby udála, byl tím jistě potěšen. Vždyť děti se neučí pro učitele, ale pro sebe. A učitel Částka svým krokem výrazně přispěl k tomu, že náš malíř se začal více vzdělávat, přestože neměl školu příliš rád. Chlapec nebyl ve svých uměleckých ambicích podporován jen učitelem Částkou. Velkou podporu získal i od dalších učitelů, zejména od Václava Novotného, ředitele jedné ze škol, které Doubek navštěvoval.<sup>14</sup>

Mladý malíř navštěvoval škol hned několik. V letech 1872/73 – 1877/78 vychodil pět tříd obecné školy v Českých Budějovicích. Poté navštěvoval ve stejném městě německou chlapeckou školu, kde se naučil disciplíně, mravům a pilnosti.<sup>15</sup>

---

<sup>13</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 1.

<sup>14</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>15</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 17.

Podle Assmanna ho nejvíce zaujal katechismus a dějiny, ke kterým se později ve svých dílech vracel.<sup>16</sup> Assmann bohužel neuvádí, odkud tuto zásadní informaci přejal, ale podle pozdějšího malířova zaměření se tato myšlenka přímo nabízí. Doubek byl ve škole hodnocen jako pilný žák s nedostatky v němčině, které si později zlepšil.<sup>17</sup> Vzhledem k tomu, že téměř polovinu života prožil v Bavorsku, o jeho znalostech německého jazyka nemusíme pochybovat. V německé třídě však nezůstal. Nevíme, jak zde pobýval dlouho, ale zbylé roky pak studoval v českých třídách.

Assmann také uvádí, že se Doubek snažil kreslit již jako jedenáctiletý chlapec. Doubek sám popisoval první pokusy o malbu a kresbu ve svých vzpomínkách. Když pomíneme první pokusy s malováním kulis pro výše zmíněná divadélka, musíme sem zařadit barvotisk Ukřižovaného, který ve svých 12-13 letech obkreslil a okoloroval, a to „z velké vzdálenosti“. Jak velká ona vzdálenost byla, nevíme, ale je to trochu zmatená informace vzhledem k tomu, že onen barvotisk měli Doubkovi doma.<sup>18</sup>

Této práci si všiml již zmíněný rodinný přítel, spisovatel Petr Malloch. Poznal okamžitě Doubkův talent a rozhodl, že Doubek musí odejít studovat umění do Prahy, i kdyby to mělo být na jeho vlastní náklady. Tak se také později stalo. Do té doby musel mladý Doubek vyčkat a věnovat se umění doma v Českých Budějovicích.

Setrval tedy v rodném městě a maloval pro spolek Katolických tovaryšů. V té době navštěvoval klášterní školu, kde jej učili páni Čtvrtník, Huleš a právě ředitel Novotný, který jej v práci velmi podporoval.<sup>19</sup> Vzdělával se také v umění malířském. Jak sám popisoval, tehdy malířské umění v Českých Budějovicích zastupovali pouze dva umělci, Bartoloměj Čurn<sup>20</sup> a Ferdinand Künzl<sup>21</sup>. Na radu přítele Doubek vstoupil do „učení“ k malíři Čurnovi. Za úkol dostal namalovat krajinku ke kopírování. Jednalo se o „zříceninu nějakého kláštera za měsíčního

---

<sup>16</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 1.

<sup>17</sup> Tamtéž.

<sup>18</sup> Tamtéž.

<sup>19</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 2.

<sup>20</sup> Bartoloměj Čurn (Tschurn, Czurn), narozený roku 1824 byl českobudějovickým malířem a fotografem. V malířské tvorbě se věnoval portrétům i náboženským motivům. Je autorem křížové cesty umístěné na jižním průčelí českobudějovického děkanství, která byla později odstraněna Malíř zemřel v roce 1902. Více *Encyklopedie Českých Budějovic*, České Budějovice 2006, s. 277, 603.

<sup>21</sup> Ferdinand Künzl, českobudějovický fotograf a malíř. Více *Encyklopedie*, s. 134.

*svitu.*“ Později maloval kopii Van Dyckova Karla I. a „roztomilou hlavičku kučeravého cikánského hošíka“. O samotném učiteli se Doubek vyjadřuje takto: „Mistr Čurn byl velice milý a dobrý učitel a vzdor tomu, že dlouhá léta dlel jen v Českých Budějovicích, velmi dobrý umělec.“<sup>22</sup>

---

<sup>22</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 2.

## II. Studia v Praze

Ve čtrnácti letech Doubek odešel do Prahy, kde se stal jedním z nejmladších žáků studujících na kreslířské škole.<sup>23</sup> Reyniérovu kreslířskou školu absolvoval v letech 1879/80. Proč však právě Reyniérova kreslířská škola?

Doubek původně s Reyniérovou školou zřejmě ani nepočítal, jeho snem bylo nastoupit na Akademii, kde by studoval pod dohledem výborných malířů, o kterých jistě slýchal. Jenže na Akademii studenti směli nastoupit až v patnácti letech a do tohoto věku Doubkovi ještě pár měsíců chybělo. Jak jsem zmínila výše, Doubkovým patronem se v této době stal pan Petr Malloch, pozdější úředník v Praze. *„Poznav již v prvních Doubkových pokusech v kresbě jeho nevšední nadání, vymohl si na jeho rodičích svolení, aby směl synka na své útraty vypraviti do Prahy. Kdož byl šťastnější než Doubek? Avšak na počátku své umělecké dráhy potkal se s překážkou. Chtěl’ akademii vzíti „útokem“...“*<sup>24</sup> Dále byl popsán již výše zmíněný Doubkův problém s nízkým věkem, následně Reyniérovou školou dobře vyřešen.

Doubek poprvé za svůj život opouštěl na delší čas České Budějovice, svůj domov a svou rodinu. Jak sám napsal, nebylo to právě lehké, ale touha spatřit Prahu v celé její kráse, s kulturními a uměleckými příležitostmi jej velmi lákala. Později pozná ještě bolestivější loučení, kdy bude odjíždět takřka do neznáma. Bude to cesta na studia do Mnichova. Ale to bude až za dlouho. Nyní se vraťme do roku 1879, kdy se Doubek stěhoval do Prahy.

V této době bydlel v Ostruhové ulici na Malé straně „U zlatého klíče“. V tomto domě bydlel také hudební skladatel Karel Kovařovic. Doubek se domníval, že dům mu snad dokonce patřil, a dodal: *„Již tehdá naslouchával jsem se zájmem jeho neúpornému preludování na klavíru.“*<sup>25</sup>

Doubek byl skutečně Prahou oslněn a užíval si veškerých jejích radostí s velkým nasazením. Sám napsal, *„jako náruživý čtenář začal jsem brzy vyhledávati veškerá ta místa mně známá z romanet a románů, jako „Ukřižovaná“.*<sup>26</sup>

<sup>23</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 17.

<sup>24</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>25</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 55, s. 2.

<sup>26</sup> Tamtéž.

Studia mladého malíře tedy byla zajištěna a další osud již závisel na Doubkovi samotném. Tímto krokem se mu otevřela neuvěřitelná škála možností, jak se prosadit a Doubek se jich ujal více než dobře.

Jak jsem již dříve zmínila, na akademii směli studenti nastoupit ve věku nejméně patnácti let. František Bohumil Doubek tedy jako patnáctiletý nastoupil na akademii v roce 1880 a vytrval zde do roku 1885.

Nejprve se stal žákem Antonína Lhoty<sup>27</sup>, tehdejšího rektora akademie. Byl zřejmě prvním člověkem, který mohl Doubka ovlivnit jak v malbě historických námětů, tak v tematice náboženské. On sám se věnoval zejména výjevům z české historie.

Druhým profesorem, u kterého Doubek studoval, byl malíř František Sequens<sup>28</sup>, jehož obrazy a náboženská tematika Doubka nepochybně ovlivnily. Sám se začal věnovat náboženské tematice již v době akademických studií a jeho zájem o náboženská témata se ještě více prohloubil při jeho pobytu v Mnichově.

---

<sup>27</sup> Antonín Lhota (1812 – 1909) byl malíř, který se zabýval zejména malbou historických námětů. Lhotovými učiteli byli Waldherr a od roku 1836 i František Tkadlík. Při studiích na Akademii absolvoval několik konkursů, na kterých získal několik cen. Později byl uznán za „zvláště způsobilého“ pro vytváření freskových maleb, a tak se v roce 1837 přidružil k mnichovským malířům, kteří prováděli podle Führichových návrhů freskové malby v kapličkách na petřínské křížové cestě. K jeho velkým pracím patří mimo jiné i obraz Posledního soudu v chrámu sv. Víta na Pražském hradě. Lhota nestudoval jen v Praze. Něž se stal učitelem na pražské Akademii, pobýval několik měsíců ve Führichově ateliéru ve Vídni a posléze strávil nějaký čas v Mnichově. V Čechách pracoval na letohrádku královny Anny a v Salmově paláci vytvořil nástěnné malby. Kromě toho se věnoval malbě náboženských námětů, které vytvářel hlavně na zakázku pro venkovské kostely.<sup>27</sup> V roce 1845 vymaloval na objednávku Antonína Veitha na zámku v Liběchově obraz „Obrácení Prušáků na křesťanství“. Více *Ottův slovník naučný XV*, Praha 1900, s. 1001. *Dějiny českého výtvarného umění 1780/1890 III/1*, Praha 2001, s. 331, 335, 336, 396.

<sup>28</sup> František Sequens (1836 – 1896) byl synem váženého plzeňského měšťana, kterému jistě záleželo na synově vzdělání. Malíř nejprve studoval na reálce v Plzni, absolvoval však až na vyšší reálce v Praze. V roce 1853 byl zapsán na Akademii výtvarných umění v Praze a započal tak svou uměleckou dráhu. Dlouho zde však nepobyl. Nejprve odešel do Mnichova, kde se stal žákem Viléma Kaulbacha. Ani v Mnichově však nesetřval příliš dlouho. Zlákán nizozemskou historickou malbou odešel do Antverp, kde se jeho učitelem stal profesor Jindřich Josef František van Lerius. Do Prahy se Sequens vrátil v roce 1860, obdržel Klarovo stipendium a znovu odešel do ciziny, tentokrát do Itálie. V Římě pak strávil dlouhých sedm let, kdy se věnoval převážně náboženskému umění. V roce 1868 se pak vrátil do Plzně, kde se oženil s Emilií Gerlachovou.<sup>28</sup> Po té se odstěhoval do Prahy a začal malovat zejména oltářní obrazy, návrhy okenní výzdoby a návrhy na nástěnné malby. Od roku 1880 působil na pražské Akademii. Kromě malby a návrhů se věnoval i ochraně a restaurování starých památek. Mimo jiné restauroval např. nástěnné malby v arkýřové kapli na Staroměstské radnici. Více *Ottův slovník naučný XVII*, s. 872-3. P. TOMAN, *Nový slovník*, s. 412-413. *Dějiny českého výtvarného umění 1780/1890 III/2*, Praha 2001, s. 174, 212, 222, 295.



Posledním z českých profesorů, který na Doubka mohl zapůsobit a výrazně tak ovlivnit jeho malířský styl, byl František Čermák.<sup>29</sup> Přestože studoval více žánrů, nakonec zůstal u historické malby a čerpal zejména z domácích historických událostí. Přesto byl zřejmě jediný z Doubkových učitelů, který ho příliš neovlivnil. Snad to byla právě ona pověstná pražská „šablonovitost“, která na Doubka neudělala žádný výrazný dojem, aby mohl svého učitele v jeho práci následovat. Jediné, v čem mohl Čermák Doubka ovlivnit, je malba žánrových obrazů, kterým se Doubek během svého života věnoval snad nejvíce.

Doubek absolvoval pod Čermákovým dohledem první ročník, tzv. elementární třídu. Druhý a třetí rok pak studoval antiku a čtvrtý rok konečně malířský sál, kde studoval malbu.<sup>30</sup>

Jak už jsem se zmínila, Doubkovým prvním velkým mecenášem v době pražských studií byl úředník Petr Malloch. U něj také Doubek pobýval, a to v Praze na Vinohradech v domě č. 610.<sup>31</sup> Během Doubkových studií na Akademii se však poměry Petra Mallocha změnila a Doubek již nadále nemohl spoléhat na jeho finanční podporu. Proto začal ve svém volném čase zpracovávat podobizny a různé obrazy, jejichž počet se neustále zvyšoval. Zvyšoval se tak i výdělek z těchto prací a přenášel na Doubka „*veškeré nesnáze hmotné*“.<sup>32</sup>

V této době vymyslel se svým přítelem, že namaluje „Madonku“ jako dík prozřetelnosti, která mu zajistila nové finanční možnosti a zachránila ho od možné „*kalamity*“. Vzhledem k finančním poměrům Doubkových rodičů onou „*kalamitou*“ zřejmě myslel návrat do Českých Budějovic a nutné ukončení studií, které by jistě následovalo. Namaloval tedy obraz „*Madonky*“, který nechali s přítelem zarámovat a pověsili je v jejich „*zamilovaném lesíku v Chuchli*“ na strom. Dále popsal:

---

<sup>29</sup> František Čermák (1822 – 1884). Tento malíř studoval na malířské akademii od roku 1837, kde setrval pod vedením Christiana Rubena do roku 1849. Po té podnikl studijní cestu, během které poznal zejména Itálii, Dalmácii, Belgii a Paříž. Jeden rok strávil na antverpské akademii a v roce 1856 se věnoval studiu v Couturově ateliéru v Paříži. Jenže ani Couturův styl, ani pobyt v Belgii nezanechaly v Čermákově malířské duši žádnou výraznou stopu. Přestože jeho obrazy, které provedl v Praze po návratu ze studijních cest svědčí o vlivu belgické historické malby, nevydržel mu tento styl dlouho. Čermák brzy upadl v „*obvyklou pražskou šablonovitost*“, ať už se to týká techniky, koloritu, konceptu nebo komposice. Více *Ottův slovník naučný VI*, Praha 1893, s. 598. *Dějiny českého výtvarného umění 1780/1890 III/1*, Praha 2001, s. 333, 335, 338.

<sup>30</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 17.

<sup>31</sup> Tamtéž.

<sup>32</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 56, s. 1.

*„Prozřetelnosti se patrně obrázek tak zalíbil, že při nejbližším výletu jsme ho vůbec již nespatriili...“<sup>33</sup>*

Z finanční tísně Doubkovi pomáhal i profesor Sequens, neboť jej angažoval pro své velké kartony, určené k barevným chrámovým oknům. Doubek na základě těchto zakázek prováděl malinké skicky, jak píše *„za knížecí honorář 1.zl. denně!“*<sup>34</sup>

Další profesor, který měl v Doubkově životě velký význam byl profesor Lhota. Právě díky němu se Doubek seznámil se svým velkým mecenášem, rytířem Eduardem Daubkem. Tuto informaci poskytl Doubek sám ve svých pamětech.<sup>35</sup> Zlatá Praha v Doubkově životopise popisuje ještě podrobnější příčiny jeho dalších zakázek.

---

<sup>33</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 56, s. 1.

<sup>34</sup> Tamtéž.

<sup>35</sup> Tamtéž.

### III. Mecenáš rytíř Eduard von Daubek

Do doby studií na Akademii spadá Doubkova první velká zakázka, se kterou jsou spojeny jeho následující studie a práce. Touto zakázkou byl návrh okna v zámecké kapli v Chanovicích. Jak se Daubek k této zakázce dostal? Krajinař Bedřich Havránek hledal mladého umělce, kterému by mohlo být svěřeno provedení kartonu na toto okno. Antonín Lhota doporučil Havránkovi svého žáka Františka Bohumila Doubka.<sup>36</sup>

Tato zakázka dopomohla Doubkovi seznámit se s jeho velkým mecenášem, rytířem Eduardem Daubkem<sup>37</sup>, který kromě jiných vlastnil pozemky také v Praze na Smíchově, kde se dodnes jedna z usedlostí jmenuje „Na Doubkové“. V letech 1891 – 1894 věnoval Smíchovu tzv. Eliščiny sady. Tyto sady se původně jmenovaly podle dcery korunního prince Rudolfa Alžběty. Dnes nesou název Na Skalce.<sup>38</sup>

O samotném rytíři Daubkovi se toho příliš napsat nedá. Rod Doubků je téma víceméně nezpracované, a tak samo o sobě vyzývá k podrobnému studiu. Abychom alespoň trochu odkryli tajemství Doubkova mecenáše, použijme opis listiny nalezené v kopuli při opravě kostela v Chanovicích v září 1967. Tato listina zmiňuje Eduarda rytíře Daubka seniora, rytíře řádu železné koruny III. třídy, rytíře řádu císaře Františka Josefa, velkostatkáře, zemského poslance, říšského radu, člena direktoria pražské České spořitelny, člena pražské Krasoumné jednoty a mnoha dalších jako mecenáše, který listinou daroval kostelu kříž. Dále je na listině zmiňován rytíř Eduard Daubek junior jako patron. Daubek mladší zdědil po svém otci zámek Chanovice, které Daubek starší odkoupil i s celým panstvím v roce 1870 od doktora Gustava Bechera za 150 000 zlatých.<sup>39</sup>

Rytíř Eduard Daubek mladší se pro práci svého jmenovce natolik nadchnul, že se rozhodl jej podporovat na jeho dalších studiích. Kromě toho, že mu zajistil

---

<sup>36</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>37</sup> Rytíř Eduard Daubek, je někdy psán také jako Doubek. Záleží na přepisu. František Bohumil Doubek sám píše o svém mecenáši jako o panu rytíři z Daubku. Proto i já používám ve své práci tento přepis jména. Dalším důvodem je snazší orientace v textu, aby nedošlo k záměně obou pánů, pozn. autorky.

<sup>38</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>39</sup> Opisy obou použitých dokumentů se nacházejí v soukromé sbírce Petra Kláska, starosty obce Chanovice, neuspořádáno.

studia v Mnichově a přislíbil dvouletou podporu, měl pro svého svěřence také nové zakázky. Pro Daubkův zámek v Oseku u Strakonic vytvořil malíř nástěnné malby a pro kostel v Radomyšli náboženský obraz *Madona se sv. Annou*.<sup>40</sup> Malíř sám o svém mecenáši napsal: „...pracoval jsem pro pana rytíře z Doubků kartony pro okna kaple v zámku v Chanovicích. V těchto shledal tento šlechtný muž velký talent a dopomohl mi na základě stipendia do – Mnichova.“<sup>41</sup>

Doubek pro svého mecenáše vytvořil několik zakázek. „*Madonu*“ a „*sv. Annu s rodinou*“ pro kostel v Radomyšli, pokusil se o nástěnné malby pro Doubkův zámek v Oseku u Strakonic, a pak to byly již zmíněné práce pro kostel v Chanovicích.

Jak malíř Doubek vnímal náhlé zvraty ve svém životě? Zlatá Praha uveřejnila několik jeho vět, ve kterých popsal své nadšení z nastávajících změn. „*Byl to moment, který utkvěl navždy v mé paměti, neboť od té chvíle rázem změnila se má situace jak v poměrech hmotných, tak i v mých intencích uměleckých. Nevím ani, kterak jsem se dostal od svého nového, jako z nebe spadlého příznivce...*“<sup>42</sup>

Ještě než přišel vytoužený odjezd do Mnichova, přijala některé jeho kresby redakce Světozoru a později také Zlaté Prahy. V Českých Budějovicích vystavoval některé své práce, zejména portréty v Benzově knihkupectví. Smutné je, že jmenovaný knihkupec nedodržel dohodu o slibovaných procentech z honoráře a dokonce mu honorář zapomněl vyplatit, přestože ho Doubek několikrát napomínal. O svých objednávkách v Čechách sám s hořkostí píše: „*Neměl jsem i před tím ve své domovině nikdy valného štěstí v objednávkách.*“<sup>43</sup> Doubek psal své vzpomínky ještě v Mnichově. Tehdy netušil, že se zanedlouho do Čech vrátí a bude tam mít nespočetné množství zajímavých zakázek.

Pro hraběnkou Lažanskou vytvořil velký oltářní obraz „*Vidění sv. Cecilie*“<sup>44</sup>, který byl určený pro misijní stanici v zahraničí.<sup>45</sup> Tento obraz byl proveden ještě v Praze a malíř na něj nevzpomínal právě nejlépe. S českými zakázkami neměl příliš

---

<sup>40</sup> J. N. ASMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>41</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 1.

<sup>42</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>43</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 56, s. 2.

<sup>44</sup> Zlatá Praha 13, 1896, č. 10, s. 119.

<sup>45</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

dobré zkušenosti a tato patřila mezi ty horší. K pracím pro hraběnkou Lažanskou se dostal díky svému příteli, který pro ni maloval velké, „*dokonce obrovské*“ oltářní obrazy. Tato dáma obětovala vše pro misionářské účely a přála si ještě jednu „*levnou sílu*“, která by pro ní namalovala další práce. Doubek se k těmto pracím uvolil, ale neměl na to příliš času a malbě se mohl věnovat pouze odpoledne. Hraběnce to připadalo málo a přemluvila Doubka, aby u ní pracoval celý den, zřejmě za slíbený vyšší honorář. Protože i to jí přišlo málo, nechala oběma malířům donášet obědy z obecní kuchyně, aby se nezdržovali od práce. Jenže Doubek, který měl chatrné zdraví a citlivý žaludek po dvou takových „*obědech*“ onemocněl. Jeho honorář činil pouhý 1 zlatý, později 2 zlaté denně, což by mu sotva stačilo na lékařské ošetření. Hraběnce se taková spolupráce přestala líbit, a tak spolupráci s Doubkem velmi rychle ukončila. Nakonec tedy ze všech prací zbyla jediná, a to již výše zmíněný obraz „*Sv. Cecilie*“.<sup>46</sup>

Doubek už však tehdy krátce studoval v Mnichově. Tento obraz patřil k několika velkým kompozicím, které v té době vytvořil a které silně zapůsobily na profesora Otto Seitze působícího na Mnichovské Akademii.

---

<sup>46</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 56, s. 2.

#### IV. Mnichov

Než se začnu věnovat Doubkově druhé důležité etapě jeho života, měli bychom si říci něco o jeho zdravotním stavu. Malíř na tom totiž nebyl zdravotně zrovna nejlépe a zrádná choroba, která ho poprvé postihla, se objevila v době před jeho odjezdem do Mnichova. Nestalo se to však náhodou. Doubek se tak trochu „postaral“ o to, aby vypadal nezdravě. Zřejmě však sám nečekal, jaké následky se po jeho nerozumném počínání dostaví.

Doubek ve svých pamětech přiznává, že se chtěl vyhnout odvodu na vojnu, a tak své tělo „*co možno nejlépe zeslabil a tím vojenské službě unikl.*“<sup>47</sup> Na vojnu sice odejít nemusel, ale do Mnichova hned tak neodjel. Sám píše, že „*v oné kritické době (1885), krátce po vojenské prohlídce stihlo mě chrlení krve. Obrátil jsem se na známou lékařskou kapacitu a to přímo před svým odjezdem do Č. Budějovic.*“ Kdo byl lékařem, kterému svěřil své zdraví, se Doubek blíže nezmiňuje. Malíř tehdy ještě pobýval u přítele Mallocha s manželkou, které nechtěl obtěžovat svou nemocí. Nechal si proto napsat léky na utišení a odjel do Českých Budějovic, přestože mu lékař přísně nařídil ulehnout a počkat, až se jeho zdravotní stav zlepší. S odjezdem z Prahy nesouhlasil. Přesto ho Doubek neuposlechl a Prahu opustil.

Snad bylo skutečně dobře, že se vrátil domů. Na nádraží v Českých Budějovicích jej již očekával otec, který ihned poznal, jak vážný je synův zdravotní stav. Navíc po příchodu domů se dostavil další záchvat s chrlením krve. Malíř byl zklamán a nešťasten, neboť byl přesvědčen, že to je konec jeho snů o krásách Mnichova. „*Ani Mnichovských obrazáren nepoznám...*“<sup>48</sup> byla prý jeho nejzoufalejší myšlenka. Jenže teplo domova, starost otce a hlavně „*neúmorná péče*“ jeho „*dobré maminky*“ nakonec způsobily, že nemoc začala ustupovat a Doubkův zdravotní stav se zlepšil natolik, že byl schopen do Mnichova odjet.<sup>49</sup> Naopak. Z jeho vzpomínek je zřejmé, že Mnichov svým prostředím na něj zapůsobil a uspíšil jeho zotavení v plné míře. „*V Mnichově čistý horský vzduch, který i po nejparnějších dnech příjemně*

---

<sup>47</sup> Jihočeské listy 29,1923, č. 57, s. 2.

<sup>48</sup> Tamtéž.

<sup>49</sup> Tamtéž.

*zchlazuje mnichovské noci, posloužil mi tou měrou, že jsem v brzku zesílil, k čemuž snad i známá jakost mnichovského moku trochu přispěla.*<sup>50</sup>

Doubek tehdy nebyl jediným českým umělcem, který odešel studovat do Mnichova. Pražská Akademie nevykazovala v době Doubkových studií valnou úroveň. Navíc výuka tehdy probíhala v ponurých prostorách Klementina. Studenti, kteří měli potřebu se dál studijně a umělecky vyvíjet, tedy nesetřvali na pražské Akademii příliš dlouho a často odcházeli na studia do zahraničí. Jednou velmi prestižní Akademií se mohl pyšnit právě Mnichov, který byl spolu s Vídní hlavním středoevropským výtvarným centrem.

K uměleckému a kulturnímu rozvoji Mnichova a Akademie však došlo již dříve. Na formování Mnichova jako kulturního centra měl podíl především král Ludvík I., který podstatně ovlivňoval rozvoj města. Právě z jeho iniciativy se zrodil velkolepý stavební program. Kolem městského gotického a barokního jádra nechal zbudovat impozantní neoklasicistní stavby jako Ludwigskirche, Ludwig-Maxmilianovu universitu nebo Státní knihovnu. S novým rozvojem a novými stavbami přišli do Mnichova i noví umělci, kteří se bohatě podíleli na kulturním rozvoji města. Král Ludvík I. navíc nechal postavit v Mnichově muzeum pro sbírky rodiny Wittelsbachů. Tím zde vzniklo středisko s jedinečnými díly od antiky až po současné umění.

Právě muzea s bohatými sbírkami byla hojně navštěvována mladými umělci, kteří zde studovali díla starých mistrů. Přestože se v Mnichově pohybovalo velké množství cizinců, byli to právě místní umělci, kteří usilovali o to, aby se Mnichov stal vůdčím střediskem celého německého umění.<sup>51</sup>

Počátky mnichovské Akademie jsou kladeny do roku 1760, kdy byla otevřena jako soukromá škola. Tehdy na Akademii působili pouze dva učitelé. V roce 1808 jí udělil Maxmilián I. královský statut<sup>52</sup> a podpořil jí státními dotacemi. V roce 1874 se jejím ředitelem stal věhlasný malíř Karl Theodor von Piloty. Na mnichovské

---

<sup>50</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 2

<sup>51</sup> Více K. FÁBELOVÁ, *Karel Vítězslav Mašek*, Praha 2002, s. 14 -16.

<sup>52</sup> Umělecká Akademie Mnichov byla jako „královská“ instituce založena roku 1808 a její původní název zněl Královská Akademie umění. V roce 1946 pak byla spojena s Umělecko-průmyslovou školou a s Akademií užitých umění. V roce 1953 pak byla pojmenována Umělecká Akademie Mnichov. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichov>.

Akademii se shromažďovali studenti z celého světa, čímž došlo k vytvoření specifického mezinárodního ovzduší podporujícího uměleckou atmosféru.<sup>53</sup>

V době, kdy na akademii nastoupil Doubek, tam měli zahraniční studenti stejná práva jako domácí, proto mohli získat i stipendium. V Mnichově byla výuka rozmanitější než v Praze, navíc Mnichov měl také lepší teoretické zázemí. Na Akademii se kromě malby studovala také architektura, kovorytectví a základy grafiky. Navíc součástí výuky bylo studium církevní, historické, žánrové a krajinářské malby.<sup>54</sup> Ze čtyř jmenovaných stylů Doubka nejvíce upoutala církevní a hlavně žánrová malba, které se pak věnoval téměř po celý život.

Stejně jako na jiné umělecké školy, musel být i na Mnichovskou Akademii nejprve přijat. Již při přihlašování zadal profesora, u kterého by chtěl studovat. Doubek si zvolil profesora Otto Seitze. Byl to Mnichovan, žák Karla von Piloty, věnoval se hlavně malbě krajin, měst, žánrů a portrétů. Nejznámější je jeho cyklus „*Tanec smrti*“.<sup>55</sup>

Jenže Doubkův talent se zřejmě projevil již v tomto věku. Profesora Seitze překvapil a nadchnul natolik, že byl Doubek okamžitě přijat, aniž by musel běžné zkoušky absolvovat. „*Na základě různých, uhlem neb křídou kreslených komposic z Prahy přivezených, byl jsem bez veškerých předběžných zkoušek (bez kterých vstup na ústav jinak byl nemožný) ihned do jeho malířské síně přijat.*“<sup>56</sup>

Do Mnichova Doubek odešel jako dvacetiletý. Žil zde v letech 1885 -1888, kdy studoval na Akademii. Po té zde pobýval s přestávkou v letech 1914 – 1918 až do roku 1923<sup>57</sup>. Během svého pobytu v Mnichově se do Čech občas vracel, aby zde vytvořil některé české zakázky.

Nyní nastalo Doubkovi druhé loučení, mnohem horší, než bylo to před odjezdem do Prahy. Svůj odjezd popisuje ve vzpomínkách takto: „*Bylo to o půlnoci, když jsme se vydali na dráhu : otec, můj bratr a velký počet mých přátel.*“... “*Všecek*

---

<sup>53</sup> Více K. FÁBELOVÁ, *Karel Vítězslav Mašek*, s. 14 – 17.

<sup>54</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>55</sup> Tamtéž.

<sup>56</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 2.

<sup>57</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.



*rozrušen vstupují do vozu a náhle zašumělo to nádražím a čím dále tím mohutněji a přec tak dojemně zněla naše národní hymna „Kde domov můj?“<sup>58</sup>*

Po té se Doubek „stlačil do koutka“ a netroufal si ani vyhlédnout, dodávaje, že pro slzy by nikoho nerozeznal. Není divu, vždyť opouštěl rodinu, přátele, domov. Jistotu, kterou znal. Vyjžděl vstříc neznámému, ale vytouženému Mnichovu.

Stesk po domově v Mnichově nezmizel, a tak se jej snažil přemáhat pestrým poznáváním mnichovských krás. *„Mnichov byl pro mě znovuzrozením po nevolném tehdejší pražském životě. Stesk po drahých rodičích a celé domovině jsem přemáhal všemožně neustálými návštěvami oněch přeskvostných uměleckých sbírek, kterými se Mnichov může na předním místě honositi.“<sup>59</sup>*

Doubek se v Mnichově skutečně neztratil. Zakrátko si našel spoustu nových přátel, se kterými trávil čas a stesk po domově se začal rychle vytrácet. Spolu s přáteli založil spolek umělců nazvaný „Škréta“. Nejprve bych uvedla něco obecně o spolku „Škréta“ a uměleckých společnostech v Mnichově v té době.

Druhá polovina 19. století byla dobou zakládání spolků. Nejznámějším z nich byla Alotria, která měla po roce 1893 i svou vlastní budovu. Ve městě se však zformovalo mnoho dalších spolků a jedním z mnoha byl právě i náš výše zmiňovaný spolek „Škréta“, založený v roce 1885 českými akademiky. Jeho prvním předsedou byl zvolen Jan Vilímek, druhým pak Joža Uprka. Tento spolek vznikl spontánně a jeho začátky nebyly zrovna jednoduché. Všichni čeští malíři, kteří pobývali tou dobou v Mnichově se sešli 28. února 1885 v hostinci ve Falkenthurnstrasse a radili se tam o budoucí podobě spolku, stejně jako o jeho názvu. Rozhodovali se mezi jmény dvou význačných českých umělců – malířů, Mánesem a Škrétou. Právě jméno druhého jmenovaného roku 1885 zvítězilo.

Týden po té, 7.března, se konala další schůzka, kdy umělci jednali o podmínkách přijetí do spolku. Podmínky členství byly tři: do spolku mohl vstoupit pouze Slovan, umělec a akademik. Schůzka se konala v Grant restaurantu, ve kterém se také spolek trvale usadil.<sup>60</sup>

---

<sup>58</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 1.

<sup>59</sup> Tamtéž.

<sup>60</sup> Více K. FÁBELOVÁ, *Karel Vítězslav Mašek*, s. 18-19.

Doubek popisuje spolek trochu jednodušeji. „Založili jsme spolek umělců „Škréta“ zvaný, jehož členové dnes patří k nejčelnějšímu dorostu sv. Lukáše a v brzkou zahlaholily naše české písně v některém „sklepě“ neb hostinci.“<sup>61</sup>

Součástí aktivit spolku bylo také zřízení a obhospodařování knihovny, která byla průběžně doplňována o nové svazky, z nichž některé byly z darů krajanů, kteří občas do Mnichova „zabloudili“. Čeští malíři se rozhodli v Mnichově vydávat časopis Paleta, někdy také nazývaný Špachtle. Hlavním iniciátorem založení byl Viktor Oliva, který dohlížel na literární část, a Luděk Marod pak na část ilustrovanou.

Úlohou tohoto časopisu bylo přinášet ukázky nových prací členů spolku a dostat je tím do podvědomí širší veřejnosti. Časopis sice vycházel každou sobotu pouze v jediném exempláři, ale některé z kreseb byly následně publikovány ve Světozoru. Kromě vydávání časopisu bylo hlavním úkolem spolku pořádání výstav a prezentace nových uměleckých děl.<sup>62</sup>

Mnichov Doubka zcela uchvátil. Po té, co si zde našel přátele, začal poznávat nejen jeho krásy externí, ale také ty niterné. Mám tím na mysli povahu Mnichovanů, která se jistě od té naší poněkud lišila. O Mnichovanech samotných Doubek hovořil veskrze kladně: „*Ctím a vážím si p r a v ý c h Mnichovanů nejvyšší měrou.*“<sup>63</sup>

Našel si tam rychle několik dobrých přátel, se kterými se scházeli a trávili spolu volný čas. „*Dítě, Dvořák a já hned na začátku tvořili jsme „partu“ pro sebe...*“ Další krajané, se kterými se přátelil, byli umělci Alfons Mucha, Luděk Marod a Rudolf Vácha.<sup>64</sup> Přátele totiž Doubek nacházel postupně nové a nové podle toho, jak do Mnichova přijížděli noví umělci. Právě mezi nimi našel „*velký počet dobrých kumpánů a přátel*“<sup>65</sup>

S přáteli pak navštěvoval mnohé večírky, schůze, výstavy nebo mnichovský karneval, o kterém píše: „*Co tu brilantních ideí, zasahujících do celé říše báchovek, z lepenky a nějakých barevných hadrů vykouzleno...*“<sup>66</sup>

---

<sup>61</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 2.

<sup>62</sup> K. FÁBELOVÁ, *Karel Vítězslav Mašek*, s. 19.

<sup>63</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 57, s. 2.

<sup>64</sup> Tamtéž.

<sup>65</sup> Tamtéž.

<sup>66</sup> Tamtéž.

## V. Studijní cesty do zahraničí, Paříž.

Protože ke zdokonalení své práce nestačilo pouze studovat v rámci Akademie, rozhodl se Doubek cestovat. Na studijních cestách pak mohl získávat stále nové zkušenosti a nový pohled na umění. Z Mnichova podnikal cesty po Francii, Itálii a Švýcarsku. Dlouhou dobu pobýval ve Vídni, Sankt Pölltenu a Drážďanech, kde studoval staré mistry.

Na těchto cestách jej hodně podporoval jeho mecenáš Eduard von Daubek. Malíř již získával v té době dostatek zakázek, aby si mohl finanční situaci spravovat sám a nemusel být na Daubkovi tolik závislý. Zahraniční pobyty jistě vnímal jako veliký přínos jak pro život, tak pro malbu. Sám psal, že do té doby pobýval na prázdninách pouze ve svém rodišti. Proto využil příležitosti a za peníze získané prodejem obrazů „*U antikváře*“ a „*První pobožnost*“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 2) odjel do Paříže.

O prvním jmenovaném obraze „*U antikváře*“ toho není příliš známo. Můžeme pouze usuzovat, že byl vytvořen přibližně v letech 1885 – 1890, tedy ještě v době Doubkových studií. Lépe jsme na tom v případě druhého obrazu. Reprodukci obrazu „*První pobožnost*“ přinesl v roce 1890 časopis Zlatá Praha. Je na něm vyobrazena matka držící své dítě – dcerušku, jež pozvedá směrem k ukřižovanému Ježíši Kristu. Dítě k němu vztahuje ručičky a vykonává tak svou první pobožnost. Popisek k reprodukci ve Zlaté Praze přináší obsáhlé vysvětlení onoho výjevu. Pomocí příběhu o těžce nemocném dítěti, které se uzdraví jen díky Boží vůli, vysvětluje vroucný mateřský cit, vděčnost a křesťanskou lásku, které jsou v obraze vyjádřené.<sup>67</sup>

Paříž se na počátku sedmdesátých let 19. století změnila na světové město. Hlavním základem těchto změn byla urbanistická přestavba města z let 1853 až 1869, kterou inicioval prefekt Georg Eugen Haussmann. Tyto proměny nebyly vnímány vždy pozitivně. Vzbuzovaly také nostalgii po mizející části staré Paříže.

Na místě vyklizených částí Paříže byly vystavěny nové, luxusní obchody, otevírající prostor k dosud neznámému typu podnikání ve stylu „heute commercial“. Kromě výstavby nových budov byly také obnovovány některé památky. Pod

---

<sup>67</sup> Zlatá Praha 7, 1890, č. 29, s. 345 a 347.

dohledem Viollet-le-Duca byl renovován například Hotel de Ville, Palais Royal nebo Palais d'Orsay. V Čechách byla sledována hlavně obnova pařížské radnice po jejích ničivém požáru. Informace o postupu oprav přinášel hlavně Světozor.<sup>68</sup>

Pokud si Doubek myslel, že po Mnichově už jej nemůže nic více překvapit a uchvátit, pak se mýlil. Do Paříže totiž přijel v době, kdy se tam konala světová výstava. „Žil jsem jako ve snu...“ popisuje sám malíř, „Na této ohromné expozici, kterou charakterizovala Eifelova věž, uspořádána byla též velká mezinárodní umělecká výstava, která mě nevšední měrou upoutala. Stejně galerie v Louvru a druhá, modernější v zahradě Luxembourgské.“<sup>69</sup>

Paříž byla ve skutečnosti jakási Mekka světového umění a kulturního života. Směřovalo sem velké množství umělců ze všech zemí a čeští umělci nebyli výjimkou. Mnozí z nich zde našli svůj nový domov, jiné zasáhla kultura tohoto místa a v různé intenzitě se zapsala do jejich tvorby. Právě pro ty, kteří podlehli kouzlu Francie do té míry, že zde setrvali a začlenili se do zdejšího prostředí, se vžil název „čeští Pařížané“.<sup>70</sup>

K předním českým Pařížanům patřili zejména Jaroslav Čermák, Hippolyt Pinkas, ke kterým se ve druhé vlně přidali Václav Brožík a Vojtěch Hynais a později i Antonín Chittussi, Zdenka Braunerová, Václav Radimský a Václav Sochor. K nim se pak přidávali další čeští umělci, usilující o školení v Paříži nebo alespoň o poznání této nové metropole světového umění. Mezi nejryzejší české Pařížany se zařadil Luděk Marold, Rudolf Vácha a Jan Dědina. Absolutní vrchol však představoval Doubkův přítel a kolega z mnichovských studií Alfons Mucha.<sup>71</sup>

Vzhledem k tomu, že v Paříži pobývalo mnoho Doubkových přátel a českých umělců, nebyl zde ani trochu osamocen. Setkal se zde s velkým množstvím krajanů a přátel. Někteří z nich studovali stejně jako on nejprve v Mnichově, ale po té jej vyměnili trvale za Paříž. „V Paříži setkal jsem se s velkým počtem usedlých tak

---

<sup>68</sup> Více M. MŽYKOVÁ, *Křídla slávy. Vojtěch Hynais, čeští Pařížané a Francie I.*, Praha 2000, s. 129.

<sup>69</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 58, s. 1.

<sup>70</sup> M. MŽYKOVÁ, *Křídla slávy*, s. 142.

<sup>71</sup> Tamtéž.

*kolegů – krajanů, jako s Dvořákem, Váchou, Maroldem a hlavně s milým svým přítelem Muchou.*<sup>72</sup>

Alfonse Muchu Doubek navštívil v jeho ateliéru v Paříži. S ním, stejně jako s dalšími přáteli, pak poznával krásy Paříže „*za dne i noci*“. Toto „město múz“ mu v srdci zakořenilo natolik, že se sem rád vracel, později i se svou chotí. Jediné, co Doubkovi nedělalo příliš dobře, byla vyhlášená francouzská kuchyně. Francouzská jídla byla zřejmě příliš kořeněná a malířovu chatrnému zdraví nesvědčila. Ve svých pamětech popsal, „*při každé takřka návštěvě jsem onemocněl*“. Po té se zmínil o zvláště těžkém žaludečním záchvatu při své druhé návštěvě Paříže, kdy jej navíc doprovázela jeho žákyně slečna Rupprechtová. Tehdy snědl jakousi paštiku, a místo aby si užíval masopustu, kterým té noci Paříž vládla, „*svíjel se v křečovitých bolestech*“.<sup>73</sup>

Na jaře pak následoval další pařížský pobyt, při kterém navštívil zámek Versailles, zejména pak jeho překrásné zahrady, které ve vzpomínkách popisuje. Tehdy se také seznámil s panem Dr. Fortinem, „*elegantním Pařížanem*“, který jej pak provázela po různých zábavných místech Paříže. Zajímavý a trochu i úsměvný je pak jeho popis noční Paříže. „*Jak na mne působila noční Paříž, musím bohužel zamlčeti, ale ty známé útoky na peněženku cizinců s vyhlášených „Peklem“ a „Rájem“ na Montmartre by nikde jinde nezůstaly beztretnými pro nezměrnou „Blbost“ těchto zábav.*“<sup>74</sup>

Tyto „zábavy“ si tedy Doubek vynahradil četnými návštěvami pařížských muzeí a galerií. Jedna z nich, která na něj hluboce zapůsobila, byla galerie v Louvre. „*Nádherný to palác s nesmírně cennými sbírkami a uměleckou galerií.*“ Dále popisuje, která díla v něm zanechala nejhlubší dojem. Byly to zejména práce Rubensovy a několik mladších pařížských autorů.

Katedrála Notre dame uchvátí snad každého návštěvníka Paříže. Není snad jediný turista, který by odjel z francouzského „města snů“ a neviděl tento překrásný chrám. Ani Doubek nebyl výjimkou. Ovšem naprosto šokující poznatky popisuje po návštěvě „Morque“: „*Největší přitažlivostí působila na mne budova*

---

<sup>72</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 58, s. 1.

<sup>73</sup> Tamtéž.

<sup>74</sup> Tamtéž.

*„Morque“, kde vystavovány nešťastné ze Seiny vylovené oběti. Byla to pro mne řídká příležitost ke studiu, jak měnila se barva některých mrtvol až týden tam ležících (ovšem na ledě), než bylo jméno a původ jejich zjištěny.“<sup>75</sup>*

Paříž tedy mladému malíři, stejně jako mnohým jiným naprosto učarovala. Ráda bych se vrátila ještě k jednomu z umělců, kteří byli dobrými přáteli malíře Doubka, a to k Alfonsu Muchovi. Jedním z mála dochovaných dopisů týkajících se Doubka, které se dochovaly, je dopis Alfonse Muchy svému příteli. Mucha v tomto dopise, z 26. února 1887, oslovuje našeho malíře důvěrně „Rozmilý Dube“. Mucha vzpomínal na dobu, kdy s Doubkem studovali v Mnichově a užívali si tam studentského života. Zároveň jej zve do Vídně, posílá mu peníze na cestu a vybízí jej, že pokud by finanční podpora nestačila, má mu Doubek zatelegrafovat o další peníze.<sup>76</sup>

Ráda bych se u tohoto přátelství ještě pozastavila. O Doubkův život a jeho dílo se dlouhodobě zajímal publicista Rudolf Kadeřábek. Dlouhá léta shromažďoval materiály týkající se tohoto malíře a psal o něm články, které publikoval v tisku. Jeho činnost pak vyvrcholila výstavou nazvanou „F.B. Doubek, zapomenutý přítel Alfonse Muchy“, čímž údajně splnil slib, který dal svému příteli Jiřímu Muchovi, že zjistí okolnosti vztahu těchto dvou malířů. Výstava byla zahájena 14. března 2005 v Berouně.

Rudolf Kadeřábek nejen že shromažďoval materiály týkající se našeho malíře, ale také si dopisoval s Doubkovým příbuzným, synovcem Horstem G. Mayrhorefem-Dragonim von Ravenhorstem, majitelem a sběratelem Doubkových obrazů a reprodukcí. Ve své sbírce, kterou po zmiňované výstavě pan Kadeřábek prodal Petru Kláskovi, starostovi obce Chanovice, je také obsáhlá korespondence mezi Horstem Mayrhoferem a Rudolfem Kadeřábkem.

Jmenovaná výstava, týkající se obou malířů, měla proběhnout již dříve, a to v roce 2002, tedy padesát let po Doubkově úmrtí. Nepřízní osudu k ní však nedošlo. Na této výstavě se podílel právě Horst Mayrhofer. Když jel v roce 2001 do Davle u Berouna za přáteli, aby se s nimi dohodl na podrobnostech týkajících se výstavy,

---

<sup>75</sup> Tamtéž, s. 2.

<sup>76</sup> Soukromá sbírka P. Kláska, obec Chanovice, neuspořádáno.

nedaleko Českých Budějovic se dostal bez vlastního přičinění mezi havarující vozidla a byl na místě mrtev. Výstava se tehdy již neuskutečnila.<sup>77</sup>

---

<sup>77</sup> R. KADEŘÁBEK, *Pocta malíři F. B. Doubkovi*, Soukromá sbírka P. Kláska, neuspořádáno.

## VI. Studium a umělecká činnost

Při studiu na mnichovské Akademii jsme našeho malíře opustili ve chvíli, kdy nastoupil do třídy profesora Seitze. Jak sám píše, věnoval se studiu „*celou svou duší*“. Studium v prvních letech však zřejmě nesplňovalo zcela Doubkovy představy. „*Mně běželo hlavně jen o to, bych v brzkou přistoupil do takzvané mistrovské školy, kde bych mohl malovati obrazy. Podařilo se mi to až po třech letech a to u profesora Al. z Lietzenmayerů.*“<sup>78</sup>

Profesor Alexander (Sándor) Liezen Mayer, byl stejně jako Seitz absolventem u Karla von Piloty. Byl jeho vedením ovlivněn. V 70. letech pracoval ve Vídni jako portrétista, kde vytvořil řadu obrazů na základě objednávek pro císařský dvůr a Františka Josefa I. V roce 1873 odjel do Mnichova, kde pod silným vlivem Karla von Piloty vytvořil obraz „*Alžběta odsuzuje k smrti Marii Stuartovnu*“. Dalším významným obrazem byl „*Hunyady zvolen za krále Uher*“, za který získal v Budapešti zlatou medaili. Lietzen Mayer kromě těchto velkých obrazů vytvořil také několik ilustrací, například Fausta nebo Píseň zvonů. V roce 1880 se pak stal ředitelem umělecké školy ve Stuttgartu a od roku 1883 učil na mnichovské Akademii.<sup>79</sup>

Doubek sám měl svého druhého mnichovského profesora velmi v lásce a jistě si ho velice vážil. Jako umělce i jako člověka. „*Byl to rodilý Uher, duchaplný a velice šlechetný člověk. Vychoval celou řadu výtečných žáků. V kompozici mu nebylo rovno.*“<sup>80</sup> Dále se zmiňuje, že se mu líbily i Doubkovy kresby, které vytvářel sám, bez jakéhokoli učitelského dohledu ještě v Praze, rovněž pak obdivoval jeho pozdější tušové kresby. Je škoda, že nemáme tyto tušové kresby k dispozici, abychom si o nich mohli utvořit vlastní názor. Samotné vyjádření profesora Lietzen Mayera k těmto kresbám by bylo velice vítané. Doubek své úspěchy popisuje velmi rád. Proč však, pokud byl Doubek skutečně tak obrovsky nadaný, zaniklo jeho jméno a jeho tvorbu dnes téměř nikdo nezná? Patřil přeci ke generaci velkých malířů, jakým byl například i jeho již zmiňovaný přítel Alfons Mucha.

<sup>78</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 58, s. 1.

<sup>79</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>80</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 58, s. 1.



Na tuto otázku je dnes již těžké odpovědět. Snad je to tím, že téměř polovinu svého života prožil v Mnichově a jeho dílo se tak málo dostalo do podvědomí českých obyvatel. To ale také není úplně vhodná odpověď, neboť jeho práce za mnichovského pobytu hojně uveřejňovaly časopisy jako byla Zlatá Praha nebo Světozor. Navíc Doubkova účast na Pražských výstavách byla velmi častá a jeho práce byly často oceňovány nejvyššími cenami.

V době studií na Akademii namaloval své první žánry „*U čaje*“, kde vyobrazil celou svou rodinu, dále pak obrazy „*Z nouze*“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 3) a „*První pobožnost*“, o kterém jsem psala již výše. Obraz „*Z nouze*“ představuje chudou matku, která spolu s malou, asi pětiletou holčičkou a ještě menším dítětem, které drží v náručí, přichází ke starožitníkovi, aby mu prodala medailon, zřejmě poslední cennost, kterou má. Malíř zachycuje chvíli, kdy starožitník zkoumavým pohledem prohlíží onen medailon a žena jej pozoruje z úzkostlivým pohledem, neboť právě na něm závisí její živobytí. Reprodukcí obrazu zveřejnila v roce 1890 Zlatá Praha<sup>81</sup> u příležitosti výstavy Krasoumné jednoty v Rudolfinu, kam Doubek zaslal ještě obraz „*V kostele*“. Oba tyto obrazy se setkaly s velkým úspěchem a následně byly prodány.

Jmenujme na tomto místě cyklus 14 kreseb ze života Krista s názvem *Hosana*, za který obdržel v roce 1891 čestný diplom na jubilejní výstavě. Je to jedna z prvních velkých prací na náboženské téma a první Doubkův náboženský cyklus vůbec.<sup>82</sup>

V roce 1893 se pak zúčastnil výstavy Krasoumné jednoty s obrazy „*Anděl míru*“<sup>83</sup> (viz. obrazová příloha, obr. č. 4) a „*Zkouška zpěvu před intendantem*.“ Oba jmenované obrazy byly oceněny cenou České Akademie. Navíc obraz „*Anděl míru*“, který má v originále rozměry 180 x 140 cm, byl oceněn i stříbrnou medailí od profesorského kolegia mnichovské Akademie a mnohým dalším uznání. Oním Andělem míru je v tomto případě tchyně, která usmíruje rozhádaný manželský pár. Mladá manželka sedí v křesílku u stolu a tváří se nesouhlasně a rozhněvaně. Matka, či tchyně, se k ní naklání, aby jí domluvila a v dobrém hádku ukončila. Oproti tomu

<sup>81</sup> Zlatá Praha 7, 1890, č. 33, s. 389.

<sup>82</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>83</sup> Světozor, 1894, č. 14, s. 168.

manžel stojí u okna, ruce má sepnuté za zády, drží v nich noviny a vypadá to, že na usmíření nemá žádný zájem, nebo že čeká, až jeho manželka zaujme smířlivější postoj. Ve Světozoru je k tomuto obrazu vyjádřeno uznání: „*Obraz Doubkův je výborně malován a zaslouhuje právem vyznamenání, jehož se mu v Praze i v Mnichově dostalo.*“<sup>84</sup>

Ve stejném roce získal Doubek stříbrnou medaili za velký obraz „*Ctirad a Šárka*“, dále za interiérové studie z r. 1899 a akvarely pro arcivévodu Ludvíka Salvátora.<sup>85</sup> Obraz „*Ctirad a Šárka*“ je zřejmě nejvýznamnější, který kdy Doubek vytvořil. Tento olej mu přinesl skutečný věhlas, ale na druhé straně byl Doubek právě díky němu považován za malíře historických témat. Což je skutečně nesprávné označení vzhledem k tomu, že „*Ctirad a Šárka*“ byl první a zároveň také poslední obraz na historické téma. Podobný výjev byl snad jen v obraze „*V ráji*“, který byl ovlivněn námětem Paridova soudu. Jsou na něm zobrazeny tři grácie, které obdivují amorka s toulcem a šípy.<sup>86</sup> Z portrétní tvorby jsou snad nejznámější obrazy jeho choti Marie a hraběte Königsmarcka.<sup>87</sup>

V letech 1892 a 1893 se zúčastnil mnichovských výstav s obrazy „*Ranní návštěva*“, „*Zkouška zpěvu*“ a „*Anděl míru*“. Byla mu za ně zapůjčena stříbrná medaile na Akademii literatury a krásných umění v Praze a navíc získal za tyto obrazy 400 zlatých.<sup>88</sup> V roce 1894 pak s obrazem „*Ctirad a Šárka*“ prezentoval české umění v Mnichově.

V roce 1895 se zúčastnil 56. výroční výstavy v pražském Rudolfinu, kde uveřejnil akvarel „*Čtenářka*“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 5). Akvarel představuje půvabnou ženu sedící v křesílku, jak něžně drží v ruce kvítek, ke kterému chce přivonět. Ve druhé ruce, kterou má svěšenou podél těla, drží výtisk časopisu Světozor. Akvarel byl publikován samozřejmě ve Světozoru v roce 1895.

V následujícím roce, se malíř zúčastnil 57. výroční výstavy Krasoumné jednoty pro Čechy, kde doslova šokoval obrazem „*Tragédie lásky*“. Jde o pohled do

---

<sup>84</sup> Světozor, 1894, č. 14, s. 168.

<sup>85</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>86</sup> Více J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18; J. POLÁK, *Zapomenutý malíř, F. B. Doubek*, Naše rodina 6, 1991, č. 44, s. 10.

<sup>87</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

<sup>88</sup> Tamtéž.

pokoje mrtvých milenců. Hned u dveří leží na pohovce rudovlasá dívka a u ní mrtvý mladík, kterému se ve tváři zračí zoufalost činu. V témže roce se zúčastnil ještě několika výstav. Výstavy českých akvarelistů a vánoční výstavy Umělecké besedy. Na první vystavil autor dokonce čtyři své práce, z nichž největší ohlas získala jeho „Studie“ ženské hlavy. Další obrazy byly žánrový „Mistr bednář“ (viz. obrazová příloha, obr. č.6), kolorovaná kresba „Před koupáním“ a viněta „Výtvarné umění“.

Na vánoční výstavě pak představil zmenšenou verzi obrazu „Ctirad a Šárka“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 12) a spolu s ním i půvabný výjev „U klavíru“, kde roztomilé děvčátko zkouší první tóny při hře na klavír v přítmí zákoutí panského salonu.<sup>89</sup>

Rok 1898 přináší další výstavu Krasoumné jednoty. Světozor se k jeho pracím vyjádřil poněkud zklamaným tónem. „*Frant. B. Doubek, od něhož zvykli jsme si v posledních letech na rudolfinské výstavě vídati rozměrnější obrazy, přináší letos pouhou studii M o d e l.*“<sup>90</sup> Studie znázorňuje rusovlasou nahou ženu stojící v přítmí ateliéru. Druhou prací je pak pastel s prostým názvem „Studie“. Tentýž rok vystavil na Vánoční výstavě v Besedě tři studie kreslené rudkou.

Na výstavě Krasoumné jednoty v roce 1899 vystavuje autor „*Vlastní podobiznu*“, která se neshledala s příliš dobrou kritikou. Je mu přisuzována přílišná snaha o podobu. Navíc je na obraze znát, že jej dělal s pomocí zrcadla. Druhý vystavený obraz „*Ve snění*“ má ohlas poněkud lepší. Je zpracován na základě zlatohnědého koloritu, který malíř často pro své obrazy využívá.<sup>91</sup>

V majetku potomků jeho prasynovce Horsta von Mayrhofera se nacházejí podobizny dětí z jejich rodiny, Wilhelma a Udy. Dále autor namaloval galerii krásek a literárních hrdinek a v cyklu „*Müncher Kind*“ použil grisajové akvarely na pohlednice. Při zpracování těchto námětů vzpomínal i na své rodiště a na Prahu. Jeden z dětských motivů je spjat se Staroměstskou radnicí.<sup>92</sup>

---

<sup>89</sup> Světozor 30, 1896, č. 7, s. 82.

<sup>90</sup> Světozor 32, 1898, č. 32, s. 344.

<sup>91</sup> Světozor 33, 1899, č. 33, s. 347.

<sup>92</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 18.

Doubek za tato díla získával mnohá ocenění a stipendia, která mu umožnila další studijní cesty a pobyty v zahraničí. Jmenujme například cesty do Drážďan, Vídně, Berlína, Hamburku, Benátek a mnohých jiných měst.

Kromě těchto prací se již této době věnoval motivům náboženským. Získával na toto téma mnohé zakázky, z nichž nejvýznamnější přišli z jeho domoviny. Patří sem již výše zmiňované velké oltářní obrazy „*Madony*“ a „*Sv. Anny s rodinou*“, potom „*Sv. Auratianus*“ pro chrám sv. Mikuláše v Českých Budějovicích a „*Sv. Jakub*“ pro hlavní oltář farního kostela v Boršově.<sup>93</sup>

---

<sup>93</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 60, s. 1.

## VII. Další období života, válka a odchod do Čech

K dalšímu období Doubkova života patří ilustrování. Doubek se k němu dostal díky nepříjemným zdravotním problémům, které si sám přivodil. Bylo to krátce po dokončení nejvýznamnějšího obrazu, „*Ctirad a Šárka*“. Malíř byl postižen oční chorobou, kterou si „*nedovedl vysvětliti*“. Snad to bylo tím, že při malování jmenovaného obrazu studoval přírodu při pochodňovém a umělém světle. Následkem toho pak malířův zrak zeslábl a „*i cit ztrácel ono zvláštní jemné rozpoznávání lomených barevných tónů denního světla*.“<sup>94</sup>

Vzhledem k tomu, že se malíř k malování velkých obrazů později zase vrátil, nebyla zřejmě oční choroba tolik závažná. Možná také našel očního lékaře, který mu zrak vyléčil. O tom se malíř již nezmínil. I přes zrakové postižení musel nějak uživit sebe a svou rodinu. Proto se rozhodl pro ilustrování, kterému se do té doby nevěnoval. Rychlé ilustrované kresby tolik neoslabovaly malířův zrak, a umožnily mu slušnou obživu. Jak sám píše, záhy patřil k prvním spolupracovníkům časopisu *Fliegende Blätter*. Další časopisy, pro které pracoval byly, *Moderne Kunst*, *Ueber Land und Meer* a *Gartenlaube*.<sup>95</sup>

Díky práci pro tyto časopisy se stal v ilustraci známý a začaly mu přicházet objednávky od předních nakladatelství z Německa i z jiných zemí. Ilustroval tak velké množství románů a povídek.<sup>96</sup>

V jeho paměti nejvíce utkvěla práce na třech románech Emilie Erhardtové, a to „*Rose vom Hall*“, „*Gräfin Ruth*“ a „*Die Lehnsjungler*“. Ve svém životopise vzpomínal: „*Práci tuto, konal jsem se zvláštní zálibou, studoval jsem přesně kroje a vše, co [patřilo, pozn. autorky] do oné doby „biedermeierovské“, ve které se děj těchto tří románů odehrává a to jak ve státní knihovně, tak i v Armeemuseum*.“<sup>97</sup> Doubek byl touto prací doslova nadchnut. Nemohl se dočkat, až romány vyjdou a on uvidí své práce v díle spisovatelky Erhardtové. Když však romány vyšly, byl velice zklamaný. Reprodukce jeho kreseb byly ve velice špatném stavu. Nakladatel ve snaze

---

<sup>94</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 59, s. 1.

<sup>95</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 19.

<sup>96</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 59, s. 2.

<sup>97</sup> Tamtéž.

odškodnit malíře navrhl, aby Doubek vystavil originály těchto kreseb v „Glaspalastu“ při výroční expozici.<sup>98</sup> Nevíme, zda byly nakonec práce skutečně vystaveny, ale vzhledem k malířovu pobouření z reprodukcí věřím tomu, že si nenechal ujít příležitost prezentovat je veřejnosti v originále.

Díky těmto románům přešel Doubek ve své tvorbě z žánrů k romantismu. První z těchto prací byl větší akvarel s názvem „*Byl první máj*“, který směřoval do doby biedermeierovské. Díky tomuto dílu se malíř seznámil se svým pozdějším přítelem, říšským hrabětem Perthem. Nejen že Doubka „*obšťastnil skvostným starým dílem ohromné ceny: Hogharthova celková životní tvorba*“<sup>99</sup>, ale zval si jej k sobě na návštěvu, kde malíř spolu se svou chotí prožíval příjemné chvíle odpočinku. Malíř píše: „*Zimní dobou sedávali jsme společně ( hraběnka a moje choť sblížily se již svým krajanstvím) v jeho útulné a bohaté knihovně. Bylo mně pochoutkou prohlížeti stará ilustrovaná anglická díla a naslouchati při tom jeho lámané anglo-němčině o jeho různých dobrodružstvích, zejména z Albánie.*“<sup>100</sup>

Pro velké množství objednaných portrétů se Doubek nemohl věnovat pouze ilustraci, a tak se musel občas vrátit k malbě a dodělat zakázky. Krom toho se už v té době věnoval vyučování malby. Jeho nejtalentovanější žákyní byla již výše zmíněná slečna Tina Rupprechtová. Doubek ve vzpomínkách popisoval, jak své žákyni musel v počátcích s malbami vypomáhat, ale později se pod jeho dohledem zdokonalila natolik, že se její práce začaly objevovat ve všech možných významných palácích. Jejími zákaznicí se stala hlavně mezinárodní šlechta a „*i mnohá z korunovaných hlav byli její zákazníci.*“<sup>101</sup>

Ještě před tím, než se malíř začal plně věnovat ilustrování, pracoval na některých zakázkách pro svého mecenáše Eduarda von Daubka. Byly to hlavně velké nástropní malby na alegorické téma pro jeho zámek v Oseku, kde nějaký čas pobýval „*na prázdninách*“. Další velké malby pak dělal pro jeho sídlo v Chanovicích, kde pobýval déle než měsíc. Osecké nástropní malby se týkaly hlavně přírody a přírodních výjevů, jako je „*Jaro*“, „*Lov*“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 7), „*Rybolov*“

---

<sup>98</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 59, s. 2.

<sup>99</sup> Tamtéž.

<sup>100</sup> Tamtéž.

<sup>101</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 59, s. 1.

(viz. obrazová příloha, obr. č. 8) a „Sadařství“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 9). Některé z těchto výjevů uveřejnila Zlatá Praha.

Na obraze „Lov“<sup>102</sup> můžeme spatřit spoře oděnou ženu stojící vítězně uprostřed výjevu. V levé ruce drží kuš a na zádech má toulec se šípy. Pravou ruku zdvihá do výše a ukazuje uloveného bažanta. Druhou postavou na scéně je amorek, který se snaží udržet dva lovecké psy. Ve výjevu „Rybolov“<sup>103</sup> odpočívá spanilá žena pod stromem a pozoruje dva amorky. Jeden z nich sedí na břehu vedle ní a dívá se na druhého, který tahá z vody ulovenou rybkou. Stejná žena je znázorněna i na posledním výjevu „Sadařství“.<sup>104</sup> Tentokrát stojí u stromu, ze kterého očesává jablka. Podává je amorkovi, který stojí u ní s plným košíkem. Další dva amorkové leží pod stromem a jedí zralé plody.

Při studiu těchto maleb se Doubek zcela pohroužil sám do sebe. Stal se z něj jakýsi „Robinson“, který se celé dny potuluje přírodou a všímá si všeho, čeho si všimne jen oko zkušeného malíře. Věnoval se výhradně studiu lesních motivů.<sup>105</sup>

Doubek se často vracel do své rodné země, jak sám říkal „na prázdniny“. Nebylo tomu jinak ani v roce 1914. Přestože se nikdy příliš nezajímal o politiku, ten rok pocítoval změny, které nastávaly. Sám napsal, že na Nový rok podotkl ke své choti: „*letos nastane veliké zmírání.*“<sup>106</sup> Stejný rok pak jel na již zmíněné „prázdniny“ do Čech navštívit svého bratra. Tehdy mu řekl, že má pocit, jako by očekával „*bud' nějakou epidemii anebo válku*“. Rád sedával se svým bratrem na jeho zahrádce v „*malebném zákoutí pořičském na břehu řeky Vltavy a s podivem pohlíželi na gigantické útvary oblak, která v tak neobyčejných barvách za odpůldne zahrávala jako nikdy i při nejkrvavějším západu slunce za večera.*“<sup>107</sup>

Toho léta se konala hostina u boršovského děkana na počest zasvěcení oltářního obrazu Sv. Jakuba, který Doubek pro boršovský farní kostel maloval. Tehdy se poprvé dozvěděli o mobilizaci rakouské armády. Na oné hostině byly samé „starší

---

<sup>102</sup> Zlatá Praha 10, 1893, č. 12, s. 137.

<sup>103</sup> Zlatá Praha 10, 1893, č. 27, s. 316.

<sup>104</sup> Zlatá Praha 10, 1893, č. 17, s. 197.

<sup>105</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 59, s. 1-2.

<sup>106</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 60, s. 1.

<sup>107</sup> Tamtéž.

ročníky“ a zpráva o mobilizaci tedy všechny dost polekala. Doubek se sice již tehdy obával svého odchodu do války, ale na ten si ještě chvíli počkal.<sup>108</sup>

K Boršovu měl Doubek zvláštní důvěrný vztah. Na boršovském hřbitově odpočíval jeho otec a v této době již i matka. Malíř ve vzpomínkách podotýkal, že by na tomto hřbitůvku i on sám jednou spočinul. V roce 1923, kdy svůj vzpomínkový životopis psal, ještě netušil, jak smutný osud jej nakonec čeká a že na „svém“ hřbitůvku nikdy nespočine.

V roce 1914 však Doubek začal prožívat svá nepokojná léta. Odchodu do války se nesmírně obával a tento neklid jej odváděl od práce, na kterou se nemohl soustředit. Neustále se utěšoval, že muži trpící srdeční chorobou nebudou k vojsku povoláni. Celý válečný proces vnímal velmi tragicky. Byl od přírody mírumilovný člověk a politiku nechápal. Nemohl tudíž pochopit ani situaci, ve které se nacházel. *„Proklínal jsem naši dobu, nemoha chápati, jak tj. jen možné v tak pokročilé, až rafinované kultuře celého světa, aby se pomýšlelo na tak barbarské vzájemné vraždění! Co jsme za blbé loutky v rukou ctižádostivých diplomatů a panovníků...?“*<sup>109</sup>

Stejně jako jiní muži, ani Doubek svému osudu neunikl. Mnichovský odvod určil, aby i on odešel do války a tak mu nezbylo nic jiného, než opustit svou ženu a domácnost a vydat se vstříc válečnému nebezpečí.

Doubek se nehodil do války a tvrdého boje. Válečné prostředí snášel velice špatně a jak napsal, jednali s ním tak „hnusně“, že na to ani nechce vzpomínat. Východisko viděl malíř v další lékařské prohlídce, která by byla podrobnější než ta, které se mu dostalo „nějakým rakouským štábním ignorantem“.<sup>110</sup>

Další prohlídka byla malíři povolena a vykonána v Kutné Hoře. Nakonec byl uznán neschopným boje a přeřazen do třídy „bez zbraně“. Večer po té se šel malíř projít městem a vzpomínal na staré časy. Náhle se mu naskytl pohled na několik uherských vojáků se svítilnami, kteří vyváděli ze vrátek nějakého domu asi pět srbských zajatců. Zajatci byli v příšerném zbědovaném stavu, podvyživení, z oblečení jim zbyly jen cáry a trpěli „tělesnou nečistotou“. Doubek byl z toho pohledu zcela otřesen a i po letech, kdy psal své paměti si na tento hrozný zážitek

---

<sup>108</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 60, s. 1.

<sup>109</sup> Tamtéž.

<sup>110</sup> Tamtéž.



vzpomněl. „*A opět se mně namanula má stará myšlenka, co bídy, utrpení a slz zavinila bestialní politika, která tuto válku vyvolala.*“ ... „*Přál jsem si celou tu dobu, aby všicci(!) ti, kteří tu hrůzu vyvolali, musili ji plně na svém těle vyskusiti.*“<sup>111</sup>

Našemu malíři zřejmě nepomohlo ani přeřazení ke skupině „beze zbraně“, neboť jeho chatrné zdraví se opět začalo ozývat. Měsíc ležel s nemocí v České Lípě, kde mu několik pánů, na které vzpomínal v životopise (byli to inženýr Martínek, jeho přítel, nadporučík Hára a vojenský lékař, jehož jméno si malíř nezapamatoval a velmi toho lituje), a děkoval jim za ulehčení v jeho těžké chorobě, o které je přesvědčen, že je „*následkem známého „humánního“ zacházení s lidským „materiálem“, ať starším nebo mladším.*“. Těžko říci, ke které z těchto dvou skupin „*lidského materiálu*“ se malíř řadil. V době války mu bylo padesát let. Byl tedy ve věku, kdy by si zasloužil klid a pohodlí domova.

Do jeho zdravotních útrap zasáhla konečně jeho neteř, paní von Dragoni, která pro něj *získala* místo v ústavu vojenského reálného gymnázia ve Sv. Hypolitu. Doubek rád vzpomínal na velitele tohoto ústavu plukovníka Pártla. „*Jakmile jsme se představil, uvítal mne tak přátelsky, že se mi po všech mých svízelných zdálo, že jsem se octl náhle ve své milé domácnosti.*“<sup>112</sup>

Plukovník Pártl se malíře ujal, provedl ho budovou, seznámil s celým komplexem gymnázia a když jej uvedl do jedné menší zahradní budovy, kterou obýval poručík Trimmer, prohlásil: „*a vůbec, milý pane profesore, tato budova bude se ode dneška jmenovati vila Doubek.*“<sup>113</sup>

Doubkovi nastala opět příjemná doba, na kterou rád vzpomínal. Protože nikdo nevěděl, jak dlouho ještě bude poután k vojenské službě, vzdal se svého mnichovského bytu, prodal jej a ponechal si pouze svůj dlouholetý ateliér. Jeho manželka se přestěhovala rovněž do Sv. Hypolita a ubytovala se u své neteře. Byla tak svému muži neustále na blízku a provázela jej na procházkách rozlehlou zahradou patřící ústavu. Doubkovi tak bylo poprvé v životě dopřáno studovat přírodu a pozorovat její změny za každého počasí. Jak sám popsal, pozoroval, „*jak takřka tráva*

---

<sup>111</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 60, s. 2.

<sup>112</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 1.

<sup>113</sup> Tamtéž.

roste.“<sup>114</sup> Někdy, spíše ve večerních hodinách, se k nim při procházkách připojil i velitel ústavu či jiní vyšší důstojníci.

Aby Doubek nějak odčinil ústavní péči a ochotu nadřízených, vyučoval malbu a věnoval se pracím pro ústav. Vymaloval například obraz „*Krista*“, a také podobiznu císaře Karla v životní velikosti. Obraz, který byl v té době velice obdivován. Dále maloval podobizny různých soukromých osob. Zejména některé dámy se nechávaly rády vymalovat. Malíř se vlastně díky těmto pracím vrátil plně zpět k malbě a utvrdil se v přesvědčení, že malba je skutečně to pravé pro jeho práci.

Přestože žil Doubek v relativním klidu, neustále se obával, že bude převelen jinam a bude muset znovu na frontu. Proto přijal, stejně jako všichni, s velikým nadšením oznámení o uzavřeném míru. Tuto zprávu přinesl do ústavu nový podplukovník Loy, který nastoupil na místo plukovníka Pártla.

Doubek s chotí se rychle vypravili do Mnichova, aby si stihli zajistit koupi nového bytu. Kdyby se opozdili, zřejmě by již takové štěstí neměli, neboť se začali navracet muži z fronty a v Mnichově zavládl všeobecný zmatek. Jenže po té přišla revoluce „*a Mnichov se ocitl v takovém víru událostí, že jsme každý den čekali násilnosti.*“ Tehdejší pobyt v Mnichově popisoval s dávkou smutku i znechucení. „*Nastal hlad, peníze nám nebyly nic platny, jelikož se nedostávalo potravin. Jen jednotlivci zdivočelé soldatesky vlekli celé bedny různých životních potřeb a lahůdek do svých bytů...*“<sup>115</sup>

Když malíř nebojoval ve válce, snažil se „bojovat“ alespoň proti těmto nepravostem. Spolu s jinými malíři vyvěšovali na pilířích a rozích barevné plakáty, které hlásaly veřejnou kritiku a nespokojenost. Doubek se přiznává například k nápisu „*dejte nám raději chléb, než věčně stejné fráse*“<sup>116</sup> a diví se, že se jeho projevy obešly bez následků. Jeho přítel, malíř a kolega takové štěstí neměl. Byl „*touto cháskou zároveň s jinými oběťmi „jako rukojmí“ zastřelen pouze proto, že si dovolil nějakou poznámkou nové brutální provolání kritizovati.*“<sup>117</sup>

---

<sup>114</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 1.

<sup>115</sup> Tamtéž, s. 2

<sup>116</sup> Tamtéž, s. 2.

<sup>117</sup> Tamtéž, s. 2.

Zatímco v Mnichově probíhala revoluce, v Čechách se oslavovalo ukončení války a osvobození od „poroby Habsburků“. Doubek si v pamětech povzdechl, jak moc tehdy svým krajanům záviděl.

Zanedlouho se i v Mnichově situace zklidnila a Doubek se vrátil zpět ke své práci. V té době maloval celé série nových obrazů, jako „Gracie“, „Letní šelest“, „Po koupeli“, „Sen“, „Světlušky“ – tyto i vícekrát, půl akt „Tanečnice“ a další. Vrátil se také zpět k tvorbě portrétů. Z této doby pochází podobizna paní z D. [Dragoni pozn. autorky], slečny L. a slečny P. Jak sám napsal, jsou i rodiny, které mají celé galerie jeho prací pevně v rukou a které neputují z ruky do ruky.<sup>118</sup> A právě zde můžeme hledat onen problém, proč ve své době tak známý a úspěšný malíř byl později zcela zapomenut. Velká část jeho díla se uchovává v soukromých sbírkách nám již dnes neznámých rodin a skrývá tak cenné svědectví o malířově práci před okolním světem.

Ve Zlaté Praze vyšly v letech 1914 a 1915 tři reprodukce Doubkových obrazů. Byly to „Poslední dostaveníčko“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 10), „Ve stanici Ouchy na ženevském jezeře“ (viz. obrazová příloha, obr. č. 11) a „Svatý Jakub větší“. „Poslední dostaveníčko“<sup>119</sup> je krásná žánrová malba, znázorňující dva milence v posledním obětí před tím, než se budou muset odloučit. Dvojice stojí u parkové zdi v podzimním počasí, které ještě podtrhává nostalgii okamžiku. Podle oděvů můžeme usoudit, že oba patří k lepší společnosti.

Obraz „Ve stanici Ouchy na ženevském jezeře“<sup>120</sup> je rovněž žánrová malba. Malíř zde zachycuje nádražní stanici s množstvím cestujících lidí. V popředí je vidět zřejmě přicházející manželský pár. Za nimi na lavičce sedí a čekají tři dámy, které se zaujetím něco sledují a dvě starší z nich sledovanou událost zřejmě i komentují. Za lavičkou stojí další cestující. Vše završuje pohled na město v pozadí.

Poslední je oltářní obraz „Sv. Jakub Větší“<sup>121</sup>. Jmenovaný světec stojí na návrší a pohled obrací k nebi. V levé ruce při tom drží hůl o kterou se opírá. Za ním je opět v dálce vidět město s kostelíkem.

---

<sup>118</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 2.

<sup>119</sup> Zlatá Praha 31, 1914, č. 12, s. 137.

<sup>120</sup> Zlatá Praha 31, 1914, č. 33, s. 389.

<sup>121</sup> Zlatá Praha 32, 1915, č. 34, s. 402.

V roce 1914 byla ve Zlaté Praze uveřejněna ještě Doubkova „*Studie*“<sup>122</sup>, na které se objevila hlava mladé ženy. Zlatá Praha i Světozor uveřejnili dokonce několik takových studií. Většinou byly srovnávány se studii jiných malířů. Doubkova hlava zde byla shledána jako hlava ženy, která chce vypadat svůdněji, než spořádané mravné dívky z dobrých rodin. V jejích žilách proudí více krve a tato krev je bouřlivější a divočejší.

Kromě malby se Doubek vrátil také k ilustrování. Pracoval hlavně pro *Fliegende Blätter*. Tyto noviny uspořádaly výstavku originálů svých spolupracovníků, na které byl spolu s jinými malíři zastoupen i Doubek. Všechny vystavené práce byly k zakoupení. Doubkovy originály, někdy kolorované, se rozprodávaly i po šesti až deseti kusech najednou. Byly rozprodány velmi rychle, až na některé tušové kresby. Kdo zakoupil tyto malby a kresby? Jak malíř napsal, byli to „*soukromníci, kteří nečekají, až malíř nějaké desetiletí již práchnivý...*“<sup>123</sup>

V této době byl Doubek upozorněn o uprázdněném místě na Vysoké škole technické v Praze. Již dříve se mu nabízely příležitosti učit v Praze, ale tehdy k tomu nebyly příznivé podmínky, a navíc do Doubkova rozhodování zasahoval rytíř von Daubek, kterému se nové možné povolání jeho chráněnce příliš nezamlouvalo.

Nyní však bylo místo volné a Doubek dostal novou šanci na něj nastoupit. „*Již jsem na onu záležitost zapomenul, když se po roce prof. Archit. Balšánek u mne pozeptal, reflektuji-li ještě na ono místo. Odepsal jsem obratem že ano, zajistí-li se mi byt a ateliér.*“<sup>124</sup> Jenže právě byt a ateliér se ukázal jako největší problém, ke kterému se přidaly další. Bytová situace byla v té době v Praze velmi špatná. Doubek se proto sám vydal do Prahy, kde si chtěl osobně promluvit s profesorem Balšánkem, přestože byl již dříve z Prahy ujištěn, že se o byt i ateliér postarají. V Praze však Doubek Balšánka nezastihl, neboť ten byl tou dobou v Drážďanech. Promluvil si tedy alespoň s děkanem školy, který mu naznačil, že byl k profesuře navržen celým profesorským sborem. Jak Doubek později vzpomínal, „*to vše nebylo nic platno, když jsem nemohl dostati bytu, leda s velkými hmotnými obětmi. K otázce nákladů na*

---

<sup>122</sup> Zlatá Praha 31, 1914, č. 41, s. 488.

<sup>123</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 2.

<sup>124</sup> Tamtéž.

*přestěhování přidružily se ještě jiné obtíže a tak nezbyvalo nic jiného, než konejšiti se, že přijde příznivější doba.*“<sup>125</sup>

Doubkova finanční situace se brzy změnila a malíř byl nakonec rád, že setrval v Mnichově. V roce 1922, kdy psal své vzpomínky, mu bylo téměř šedesát let. Malíř tehdy zřejmě vnímal svůj život jako téměř uzavřený. Alespoň to tak vyznívá z posledních řádků jeho vzpomínek.<sup>126</sup> Netušil, že jej čeká ještě dalších třicet let života, během něhož se vrátí do své rodné vlasti, namaluje tam mnoho prací, ale také zažije hodně smutku, hořkosti a bolesti, hlavně na samém sklonku svého života.

V roce 1924 se Doubek dále nerozmýšlel a vrátil se zpět do své rodné země, do Čech. Jeho kroky vedly do Českých Budějovic, kde se okamžitě začal věnovat své práci. Zakázek měl skutečně dost, některé zřejmě získal ještě v Mnichově. Nevíme to sice jistě, neboť malíř nezanechal žádné informace o důvodu opuštění Mnichova, ale dá se soudit, že právě pro hojnost zakázek pevně spojených se svou domovinou se Doubek rozhodl k návratu do Čech.

Nejprve se začal věnovat hlavně tvorbě portrétní. Vytvořil portréty „*vůdců Čechů budějovických*“, tedy portrét doktora Augusta Zátky<sup>127</sup> a prvního voleného českého starosty Českých Budějovic Otakara Svobody.<sup>128</sup> Další z portrétovaných

---

<sup>125</sup> Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 2.

<sup>126</sup> „*Tyto řádky psal jsem na sklonku r. 1922, blíže se již k své šedesátce. Život můj byl pestrý, trpký i veselý jako u každého jiného, ale žil jsem v neúporné práci, což mi i největší nepřítel ( mám-li někde jakého) nemohl upříti, seznal-li by jen plodnost mého celkového uměleckého tvoření. Až se tak někdy stane (dnes znemožňuje to poválečná dražota) již mne snad nebude. Děkuji Prozřetelnosti, že mi v posledních letech popřáno bylo seznati potěšující zájem mých nejužších krajanů pro mé poslední tvorby. Byť mi bylo i nebylo dopřáno stále mezi nimi dlíti, cítím se alespoň v době letních svých prázdnin mezi nimi nešťastnějším (...). Dostanou-li se tyto řádky někdy do veřejnosti a některý z mých krajanů by mnohého mého náhledu nepochopoval, nechť zví, že povstal jen z velkého soucitu s lidstvem v posledních letech tak krutě mučeným bez rozdílu národnosti. A byť bych nebyl přímo účasten býval těch všeobecných lidských jatek, poznal jsem té hrozné bídy do syta, všude kde jsem dlel a po dnes dlím. V Mnichově, v prosinci 1922, F.B.Doubek.*“ , Jihočeské listy 29, 1923, č. 61, s. 2.

<sup>127</sup> August Zátka (1847 – 1935) byl český politik, mluvčí budějovických Čechů, syn podnikatele a politika Hynka Zátky. V roce 1870 poprvé vstoupil na politickou scénu, kdy promluvil na předvolebních schůzích v Besedě českobudějovické. Během 1. poloviny 70. let začal pracovat ve výboru Besedy českobudějovické, Měšťanského pivovaru a Záložny českobudějovické. Podílel se na založení Českého politického spolku a Matice školské. Velkou pozornost věnoval rozvoji českého školství a v roce 1918 se jako první Čech po 53 letech ujal řízení městské zprávy. Více *Encyklopedie Českých Budějovic*, České Budějovice 2006, s. 633-634.

<sup>128</sup> Otakar Svoboda (1880 – 1930) byl politik a první český volený starosta Českých Budějovic. Původně byl truhlář a účastník národně sociálního hnutí ve Vídni, úředníka později ředitel Okresní nemocenské pojišťovny v Českých Budějovicích. V letech 1915 – 1918 byl jednatelem Národní jednoty pošumavské. Starostou Českých Budějovic byl zvolen v červnu 1919 a v této funkci setrval do roku 1923. Více *Encyklopedie Českých Budějovic*, s. 544.

byli Dr. Alois Neumann, Eduard Claudi nebo Bedřich Král. Tyto obrazy jsou dnes ve vlastnictví Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Obraz Otakara Svobody a Augusta Zátky jsou zapůjčeny Magistrátu města České Budějovice a jsou pověšeny v kanceláři primátora města.

Budějovičtí občané si „svého“ malíře velice cenili, což je dosti zřetelné i v článcích dobových novin a časopisů. Jihočeské listy se vyjadřují o obou obrazech rovněž pochvalně. *„Oba obrazy, určené pro zasedací síň radnice českobudějovické, překvapují uměleckým provedením i věrným vystižením nejen podoby, ale přímo i duše portrétovaného. Jsou to díla vysoké hodnoty umělecké a budou krásnou ozdobou radnice českobudějovické.“*<sup>129</sup>

Dále si ukážeme, že nejen toto hodnocení představuje Doubka jako skutečně velkého umělce. Jeho práce pro církevní stánky jsou hodnoceny ještě s větším kladem.

Doubek měl ateliér ve Štefánikově ulici ve vile pana Gustava Švejdy. Doubkův ateliér byl veřejnosti zřejmě volně přístupný a budějovičtí občané se mohli podívat na rozpracovaná díla „svého“ mistra. Rozpracované obrazy byly také uveřejňovány v novinách a celá široká veřejnost tak mohla sledovat postupné zrození malířského díla, jak tomu bylo hlavně u očekávané křížové cesty pro chrám Sv. Mikuláše.

---

<sup>129</sup> Jihočeské listy 30, 1924, č. 80, s. 2.

### VIII. Doubkovy práce pro České Budějovice a odchod do Prahy

Českobudějovický tisk živě informoval své čtenáře již od samého zrodu nové křížové cesty. Budějovičtí katolíci neměli již delší dobu žádnou křížovou cestu, a tak není divu, že když se ve městě objevil malíř tak významného jména, okamžitě využili situaci a začali konat sbírky na zřízení této cesty.

Nejstarší křížová cesta stála v Českých Budějovicích v Kanovnické ulici vedle hřbitova. Byly to ve skutečnosti kapličky s obrazy rozestavěné kolem domu Páně. V roce 1870 dostal městský úřad od církve povolení, aby tyto kapličky odstranil. V době, kdy byl ruch v ulicích stále větší, bránily kapličky průjezdu ulicí.

Tyto kapličky byly odstraněny výměnou za novou křížovou cestu. Mělo být vytvořeno čtrnáct obrazů umístěných na budově chrámu a děkanství. Na této straně byl poměrně klid a povozy zde nejezdily. Věřící se zde proto mohli v klidu zastavit, aniž by jim hrozilo nějaké nebezpečí. Na každou budovu bylo umístěno sedm zastavení.

Obrazy byly malovány na plechu a měly údajně vysokou uměleckou hodnotu. Poprvé zde bylo využito některých skutečně žijících občanů města, kteří se ocitli vymalovaní na obrazech v různých úlohách. Kolem obrazů stály vždy dva sloupy, které prostor každého výjevu oddělovaly a vytvářely jakési intimní prostředí. Každé zastavení tak působilo jako samostatný oltář.

Obrazy však měly jednu velkou nevýhodu. Byly umístěny v exteriéru. Byly tedy nuceny odolávat všem nepříznivým vlivům počasí. Děšť, prach, mráz, slunce, atd. Navíc malba na plechu nebyla schopná těmto vlivům dostatečně odolávat, a tak musely být obrazy často opravovány. Objevoval se navíc ještě jeden problém. „...a mimo toho večerní dobou skrývala se u jednotlivých štací různá individua, která vše jednáním znesvěcovala.“<sup>130</sup>

Z těchto důvodů byla křížová cesta zrušena. Když se v roce 1912 opravoval chrám sv. Mikuláše, byla křížová cesta odstraněna a jednotlivé obrazy „uloženy“ na půdu kaple Nejsvětější Trojice.

---

<sup>130</sup> *Pamětní kniha děkanství Českých Budějovic*, kancelář děkanství Českých Budějovic, neznačeno.

Uložení obrazů ale nebylo tak bezpečné, jak se původně myslelo. Obrazy svou tíhou začaly narušovat statiku budovy a hrozilo, že se propadne i její strop. Přesto se tyto problémy začaly projevovat až po nějaké době, kdy uložené obrazy již ztratily svou kvalitu, a tak nebylo jednoduché sehnat pro ně kupce. Navíc nebylo zcela jasné, komu obrazy patří, zda městu, nebo církvi. Došlo tak k vleklému sporu, kdo vůbec obdrží peníze, pokud se obrazy prodají. Církev totiž tvrdila, že dostala zaplacené obrazy od města darem, a tudíž že i peníze z prodeje případnou jí, s čímž město nesouhlasilo.<sup>131</sup>

Vraťme se však nyní k nové křížové cestě. Chrám byl dlouhou dobu bez křížové cesty, neboť největším problémem byly finance. Objevovaly se sice nějaké menší příspěvky, jenže ty nemohly pokrýt zaplacení čtrnácti kvalitních obrazů. Změna nastala až v lednu roku 1925, kdy zemřela paní Macháčková. Tato dáma již dříve chrámu odkázala nějaké finance, nyní však její příspěvek činil celé 4000 korun. Její odkaz byl podnětem pro novou sbírku na chrámové obrazy.

S Doubkem se okamžitě začalo jednat o malbě nové křížové cesty. Jménem církve s ním jednal kaplan Antonín Zítek. Nakonec se dohodli na částce 30 000 korun za všechny obrazy. Problém však byl, že církev byla v tuto chvíli schopná dát dohromady pouze něco kolem 5 000 korun. Proto se začaly peníze shánět, kde se dalo. Mnoho občanů města přispělo na sbírku. Za to také mohlo být jejich jméno uvedeno pod obrazy. Kronika uvádí tyto dárcy: „*katoličtí tovaryši 2 400kor., ústředí katolických spolků 2000kor., Maria Suchá 2000kor., H. Waschingerová 2000kor., pí. Marie Engelová 2000kor., Českobudějovická záložna 2000kor., Český akciový pivovar 2000kor., Merkur, továrna na cukrovinky, 2000kor., česká továrna na plechové email. zboží 2000kor., Sdružení katolických rodičů, členky spolku Ludmila 2 400kor.*“<sup>132</sup>

Kromě těchto jmenovaných, kteří darovali větší obnosy, byli ještě občané, většinou jednotlivci, kteří dali jen tolik, kolik jim vlastní situace umožňovala. Peníze většinou dávali jen katolíci a katolická sdružení, a to zásadně jen na financování této práce. Jak jsem již výše zmínila, jména dárců byla uváděna pod libovolnými obrazy.

---

<sup>131</sup> Archiv města České Budějovice, Spisový materiál 1868-1928, inv. č. 2709, sign. 5 1/124, kart. 247.

<sup>132</sup> *Pamětní kniha děkanství České Budějovice*, neznačeno.



Objevila se tam však pouze jména těch, kteří darovali alespoň částku v hodnotě 2000korun. Dnes již jména těch, kteří přispěli, pod obrazy uvedena nejsou.

Doubek maloval obrazy zhruba dva roky. Kompletní křížová cesta byla dokončena v listopadu 1926. Podle kroniky Doubek maloval na jednotlivých zastaveních své přátele, známé nebo své příznivce. Např. na prvním zastavení je namalován městský advokát Dr. Bendík jako Pilát. Na zastavení třetím je pak zobrazen kaplan Antonín Zítek, autor zápisů v pamětní knize. Stojí na obraze v pozadí a dává rukou pokyn žoldněrům, aby se mírnili. Na čtvrtém obraze je pak v pozadí vymalován sám Doubek.

Obrazy maloval částečně podle původní Führichovy křížové cesty. Držel se zřejmě spíše původního zobrazení námětu. Samotný umělecký projev je Doubkův vlastní. Posvěcení obrazů provedl doktor theologie a filosofie Jan Vyskočil z řádu sv. Františka v Praze. Pouze za tímto významným účelem přijel 17. prosince 1926 z Prahy a vykonal zde tři kázání. 19. prosince 1926 pak došlo k posvěcení všech čtrnácti obrazů.

Na křížovou cestu bylo použito téměř 42 000korun. Kromě samotných obrazů bylo třeba získat peníze na rámy a jejich osvětlení.<sup>133</sup> Rámy na obrazy byly vytvořeny v továrně firmy Wagner a Heš.<sup>134</sup> Doubek sám přispěl velikou měrou k dokončení díla. Upravil totiž své požadavky tak, aby byly co nejskromnější. Jihočeské listy sice hovoří o „značné oběti z jeho strany“, ale pokud pohlédneme na Doubkovu osobu blíže, zjistíme, že byl skutečně hluboce nábožensky založený a určitě tuto zakázku vnímal jako oslavu jména Božího více, než jako nějakou oběť.<sup>135</sup>

Jak jsem se již výše zmínila, Doubkovy práce byly průběžně sledovány a městské obyvatelstvo o nich bylo informováno v tisku. V únoru 1925 přinesly jednu takovou zprávu Jihočeské listy. Informace se týkaly hlavně obrazů VII. a VIII. „*Obraz prvý představuje scénu, kdy Kristus klesá pod těžkým křížem a jest žoldněři pobízen k další cestě. Na obraze druhém vidíme Krista, vedeného na popraviště, kterak žehná plačícím ženám, jež přišly jej na této cestě doprovoditi a s ním se rozloučiti. Oba obrazy působí hlubokým dojmem. Promyšlená, oduševnělá*

---

<sup>133</sup> Blíže *Pamětní kniha děkanství České Budějovice*, neznačeno.

<sup>134</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 36, s. 2.

<sup>135</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 28, s. 2.

*kompozice, propracování jednotlivých postav, skvělé provedení technické, krásný soulad barev – to vše tvoří z každého obrazu celek dokonale umělecký, a až bude hotovo všech 14 obrazů, tu bude pohromadě dílo, jakého dosud na českém jihu nebylo.*<sup>136</sup>

Dále autor článku rozebírá dokonalé propracování samotného Krista. *„Zejména pojetí postavy a výraz jeho obličeje jest propracovaný tak jemně, delikátně, že lze v něm čísti veliké myšlenky o spáse svých bližních, kterými zakladatel křesťanství se obíral cestou na Golgotu.*“<sup>137</sup>

O obrazy byl skutečně velký zájem. Do mistrova ateliéru se přišel podívat dokonce i biskup, a stejně jako ostatní, odešel potěšen vykonanou prací. Jeden z obrazů, který dostal i rám byl již v průběhu vytváření celého cyklu na zkoušku zavěšen v chrámu.

Jihočeské listy nebyly jediné periodikum, které informovalo veřejnost o křížové cestě. Zlatá Praha uveřejnila v letech 1927 a 1928 reprodukce dvou obrazů z křížové cesty - obraz V<sup>138</sup> a XII<sup>139</sup>

Doubkova křížová cesta byla vnímána Jihočechy jako skutečně veliký kulturní přínos. I v děkanské kronice se o ní píše jako o skutečné okrase farního chrámu, která má vysokou hodnotu uměleckou. Pochvalně se o této práci zmiňuje i tisk a jihočeský lid byl na svého rodáka právem hrdý. Navíc ve Zlaté Praze byly publikovány reprodukce jihočeské křížové cesty, zatím co jeho pražská práce (křížová cesta pro kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na vinohradském náměstí Jiřího z Poděbrad) se v žádném tisku neobjevila.

Křížovou cestou Doubkova práce pro Budějovice nekončila. Ještě v době, kdy maloval křížovou cestu, uspořádal výstavu v sálech Městského muzea v Českých Budějovicích. Výstava se konala ve dnech 13. – 27. září 1925 a nebyla nijak vyhraněna. Malíř zde vystavoval některé portréty, náměty náboženské i žánrové. Právě Doubkovy žánry bývaly odbornou kritikou označovány za nejlepší obrazy

---

<sup>136</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 36, s.2.

<sup>137</sup> Tamtéž.

<sup>138</sup> Zlatá Praha 46, 1928, č. 25, s. 493.

<sup>139</sup> Zlatá Praha 45, 1927, č. 23, s. 447.

světových výstav. Navíc na této výstavě Doubek poprvé zveřejnil některé originály křížové cesty.<sup>140</sup>

Výstava byla jakousi vzpomínkou na veškerou předchozí práci pro Čechy i pro Mnichov. Protože nebylo možné některé práce vystavovat v originále, byly pořízeny fotografie. Fotografické reprodukce byly provedeny hlavně u obrazů „Z beznadějně lásky“, „Zkouška před intendantem“ a „Anděl míru“. K nim byly přikládány skici, aby si divák mohl přestavit barevnou složku samotné práce. Dobový tisk vyzdvihuje skicu k obrazu „Anděl míru“. „Tento malý náčrt je zlatým hřebem celé Doubkovy výstavy. Ukazuje v plném světle jeho zasloužené mistrovství a znovu nám připomíná jeho skvělou kariéru v mnichovské minulosti...“<sup>141</sup>

Z dalších vystavených prací jmenujme studie „Kovář“, „Anachoret“, „Proletář“ a portrétní náčrt dítěte. Mezi jeho první práce po návratu do Budějovic patří i portréty Otakara Svobody a portréty dcery a choti advokáta Bendíka. K významným obrazům pak patří již zmíněný portrét Dr. Augusta Zátky a paní Jany Zátkové.<sup>142</sup>

Podobizna Jany Zátkové byla již v roce 1925 reprodukována ve Zlaté Praze<sup>143</sup>. Byla chotí Dr. Augusta Zátky a stála v čele dámského spolku „Ludmily“ v Českých Budějovicích. Tento spolek působil při zakládání dívčího českého školství v Českých Budějovicích. Výbor spolku uznal neocenitelné zásluhy své předsedkyně Jany Zátkové a na důkaz lásky a úcty nechal udělat její podobiznu, „jež mistrným štětcem mistra Fr. Doubka byla zhotovena.“

Nejočekávanější částí výstavy byly jistě již zmiňované obrazy křížové cesty. Diváci si mohli prohlédnout čtyři z nich, které již byly kompletně hotové.

Kromě výstav se Doubek prezentoval na různých společenských večerech. Jedním z nich byl v roce 1925 Umělecko-literární večírek, kde malíř přednášel o svém životě a umělecké cestě. „Lehounký, konverzační tón umělcův dovedl se vmluviti v srdce účastníků, když mistr líčil život svůj.“<sup>144</sup>

<sup>140</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 70, s. 2.

<sup>141</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 75, s. 1.

<sup>142</sup> Jihočeské listy 33, 1927, č. 46, s. 2.

<sup>143</sup> Zlatá Praha 42, 1925, č. 5, s. 55.

<sup>144</sup> Jihočeské listy 31, 1925, č. 75, s. 2.

V roce 1927 pak přináší tisk nové informace o Doubkových nových dílech. Asi největším překvapením byl portrét samotného tehdejšího prezidenta Tomáše G. Masaryka, určený pro zasedací síň obchodní a průmyslové komory. Autor článku nemůže portrét vynachválit. „*Jest to dílo, jakým jistě ani Praha nemůže se pochlubit. Není tu věrně zachycena jen podoba pana prezidenta, ale z obrazu přímo voní i jeho duše.*“<sup>145</sup> Autor také popisuje obraz dámy s chrtem v životní velikosti. Tento obraz prý uchvacuje nádherou barev a přirozeným pojetím postavy i výrazu obličeje.

V roce 1927 pak malíř uspořádal další výstavu v Českých Budějovicích. Obyvatelstvo bylo na svého „mistra“ náležitě hrdé, a tak není divu, že časté výstavy jeho prací byly více než vítané. V této době se nemohlo stát, že by malířova výstava zůstala bez odezvy a bez návštěvníků. Nová výstava byla uspořádána v sále bývalé budovy obchodní a průmyslové komory. Otevřena byla od 5. června 1927 a probíhala čtrnáct dní. Doubek zde opět vystavoval obrazy portrétní, náboženské a žánrové. Jan Trávníček napsal v Jihočeských listech fejeton k výstavě. Vyzdvihuje zde zejména malířovu všestrannost. „*Mistr Doubek jest umělcem vskutku všestranným. Na jeho výstavě shledáváme různé motivy – portréty, žánry, mytologické obrazy, pastely aj. nesoucí úplně různou signaturu, takže se zdá, že výstava jest souborem prací několika umělců, ačkoli noblesa a soulad barev zůstává charakteristickou sponou jednoho a téhož – Mistra Doubka.*“<sup>146</sup>

Na výstavě převažovaly hlavně vystavené portréty, které se zřejmě na veřejnosti setkaly s největším ohlasem. Na prvním místě stojí již zmíněný portrét prezidenta Tomáše G. Masaryka. Autor článku je přesvědčen, že je nejlepším Masarykovým portrétem vůbec. Obdivuje charakteristické provedení hlavy, zejména pak očí a za zmínku prý stojí i propracování rukou a barevný tón.

Další vystavované portréty jsou „*Paní Ulmová s dítětem*“, „*Slečna Kolaříková s barzajem*“, portrét pana Kolaříka, portrétní studie slečny Chramostové, kde prý malíř dosahuje čistě tizianovský tón vlasu a rubensovský kolorit, a podobně jako u prezidenta Masaryka, jsou zde jemně propracované ruce, dobrý tělový tón pleti a „*souladné a pěkné pozadí.*“<sup>147</sup>

---

<sup>145</sup> Jihočeské listy 32, 1926, č. 97, s. 2.

<sup>146</sup> Více Jihočeské listy 33, 1927, č. 46, s. 1-2.

<sup>147</sup> Tamtéž.

Dále zde byly portréty pana Kořána a jeho choti a portréty dětí Dr. Hanáka. Velice jemně působila pastelová studie „*Holand'anka*“, zejména svým barevným provedením a propracováním „*něžné tvářinky*“.

Kromě těchto portrétů byl vystaven také olejový návrh na reklamní plakát Českého akciového pivovaru pod názvem „*Veselá společnost*“. Plakát představuje „*veselou společnost popíjející u Volbrachtů výborný ležák Českého akciového pivovaru.*“ Stejně jako na portrétech i zde je vyobrazeno mnoho známých osob, „*že veselé této společnosti trůní známá krasavice z jednoho vystaveného portrétu.*“<sup>148</sup> O kterou krasavici se jednalo však autor nenapsal.

Další kategorií byly opět veřejností oblíbené žánrové obrazy. Jedním z nejlepších žánrů byl obraz „*Na výletě*“. Je zde vyobrazen milenecký pár sedící pod stromem a užívající si klidu a krásy přírody. Další tři žánry jsou provedeny v *biedermeierovském* stylu, „*V očekávání*“, „*V zamyšlení*“ a „*Nedělní klid*“. Všechny tři obrazy byly obdivovány a ceněny svým provedením a jemným souladem barev a harmonií tónů. Všechny tři už také měly své majitele. První obraz vlastnil pan Vodička, druhý a třetí pak paní Kubrichtová.

Z náboženských obrazů byla vystavená „*Madona*“, jejímž majitelem byl pan Zítek a obraz „*Na útěku z Egypta*“ pocházející z vlastnictví pana Švejdy. Druhý obraz vyniká svými jemnými tlumenými barvami měsíčné letní noci a působí klidným a pokojným dojmem.

Z mytologických obrazů zde byla „*Hébé*“, patřící panu Bártovi. „*Hébé*“ je jednou ze starších prací z Mnichova. Zobrazuje krásnou mladou ženu, která je napůl zahalena rudým průsvitným hávem, vystupující z tmavého pozadí. Autor podotýká, že tento výjimečný obraz měl pouze jednu chybu, a to bylo umístění pod sklem, které nedovolovalo spatřit skutečnou krásu barev a provedení.

Výstava byla doplněna třemi akvarelovými studiemi, z nichž dvě znázorňovaly baletky a třetí byla studie dívčí hlavy. „*Studie tyto svojí elegancí zdařile zakončují výstavu.*“<sup>149</sup>

---

<sup>148</sup> Jihočeské listy 33, 1927, č. 46, s. 2.

<sup>149</sup> Tamtéž.

V roce 1927 vytvořil Doubek další obraz pro českobudějovický chrám sv. Mikuláše. Byl to velký obraz „sv. Josefa s Ježíškem“. Tento obraz měl být po Vánocích umístěn jako protějšek „sv. Auratiana“, též obrazu od našeho malíře. Obraz je opět vychvalován jako „*tak krásný, že se zanícením zůstanete nad ním státi.*“<sup>150</sup> Opět je zde popsáno skvělé technické propracování, které diváka ihned osloví a uchvátí a opět nás autor článku ujišťuje, že právě tento obraz je nejlepším a nejcennějším dílem, které malíř v Českých Budějovicích vytvořil.

Těžko říci, zda byl malíř skutečně tak výjimečný. Vždyť jeho obrazy představují stále podobná témata a žádný z nich nevyniká ničím opravdu tak výrazným. Přesto, že Doubek namaloval obrovské množství děl, dnes je jeho nejnámějším obrazem „*Ctirad a Šárka*“. To byl obraz, kterým se skutečně náš malíř přiblížil svým slavným kolegům.

Doubek byl sice ve své době oblíbený, ale jeho práce nebyly natolik výrazné, aby se staly nadčasovými. Autoři novinových článků sice vyzdvihují jeho díla, ale není v tom také trochu komerce? Když si lidé přečtou, jak velkého mají ve svém městě umělce, přijdou se podívat na jeho díla. Když bude mistr vědět, že se o něm píší samé pozitivní články, bude rád nadále malovat jejich zakázky. A to hlavně zakázky církevní, které vymaluje za mnohem nižší cenu, než kterýkoli jiný slavný malíř zvučného jména.

Ale třeba hodnotím autory tisku příliš přísně. Možná, že opravdu byli na svého krajana hrdí a oslavovali každé dílo, které v Českých Budějovicích a pro České Budějovice vytvořil. Jak hodnotná a kvalitní díla malíři vytváří, ukáže až čas. A že tento čas byl pro Doubka opravdu nemilosrdný, uvidíme později.

Vraťme se ještě na chvíli k obrazu sv. Josefa s Ježíškem. Po dokončení byl obraz pověšen v pravé chrámové lodi naproti obrazu sv. Auratiana. Jihočeské listy o tom podaly zprávu krátce po novém roce.<sup>151</sup> Dnes je obraz sv. Auratiana v pravé lodi opět osamocený.

V roce 1928 začal Doubek pracovat na jednom z nejvýznamnějších děl pro České Budějovice. Byl to portrét biskupa Jana Valeriána Jirsíka v životní velikosti,

---

<sup>150</sup> Jihočeské listy 33, 1927, č. 99, s. 2.

<sup>151</sup> Jihočeské listy 34, 1928, č. 1, s. 1.

určený pro sál Jirsíkova národního domu. Tento dům měl být na podzim tohoto roku ukončen a Jirsíkův portrét v něm nemohl chybět.<sup>152</sup>

Po dokončení obrazu se opět v tisku objevuje samá chvála na Doubkovo dílo. „*Podoba velikého kněze – vlastence vystižena tu skvěle: z oduševnělé, sympatické tváře biskupovy přímo mluví jeho šlechetný charakter, národní hrdost a odhodlanost jíti neústupně za předsevzatým dobrým dílem.*“<sup>153</sup> V době, kdy vycházel tento článek již lidé věděli, že je mistr zanedlouho opustí a přestěhuje se do Prahy, kde bude vytvářet další díla. Obraz „*Jana Valeriána Jirsíka*“ byl stejně jako předchozí obrazy vystaven pro širší veřejnost, tentokrát ve výkladu závodu pana Prokopa Forejta v Rašínově ulici.

Jednou z posledních Doubkových českobudějovických prací byl obraz „*Svatá rodina*“. Byl vystaven ve výkladu knihkupectví pana Ausobského. Jeho majitelem se stal ředitel Národního domu.<sup>154</sup>

Jihočeské listy již na konci srpna informovaly o tom, že mistr Doubek se v těchto dnech stěhuje do Prahy, kde bude dále pobývat na Vinohradech, v Korunní třídě č. 117.<sup>155</sup> Pro České Budějovice vytvořil ještě v roce 1929 nový nástěnný kalendář Českého akciového pivovaru. Na obraze je vymalována skupina zemědělských pracovníků, kteří si po vykonané práci dopřávají doušek dobrého piva.<sup>156</sup>

Od této doby již informace o Doubkovi v Jihočeských listech slábnou. Občas se objeví článek o tom, že mistr přijel na prázdniny do Březí poblíž Poříčí u Českých Budějovic, aby zde načerpal nové síly. Podrobné popisy jeho výstav se v tak značné míře již neobjevují.

V Praze byl Doubek zahrnut velkým množstvím zakázek. Byly to jak obrazy portrétní, tak náboženské. Jihočeské listy informovaly např. o velmi zdařilém portrétu senátora Kroihera. Bylo to v souvislosti s informací o pobytu malíře

---

<sup>152</sup> Jihočeské listy 34, 1928, č. 64, s. 2.

<sup>153</sup> Jihočeské listy 34, 1928, č. 71, s. 2.

<sup>154</sup> Více Jihočeské listy 34, 1928, č. 73, s. 1-2.

<sup>155</sup> Jihočeské listy 34, 1928, č. 75, s. 3.

<sup>156</sup> Jihočeské listy 35, 1929, č. 1, s. 3.

v českých Budějovicích, kde mimo jiné aktivity navštěvoval sokolskou plovárnu a byl zde dokonce častým hostem.<sup>157</sup>

V roce 1930 odkoupilo ministerstvo školství a národní osvěty jednu z posledních Doubkových prací pro státní galerii. Je to obraz „*Ctirad a Šárka*“. Tento obraz je však duplikátem toho původního a je proveden v menších rozměrech, což mu zřejmě ani trochu neuškodilo. Právě naopak, Doubek s ním vzbuzoval obdiv na výstavách v mnoha hlavních městech Evropy.<sup>158</sup>

Další informace o Doubkově práci se objevuje až v roce 1933, kdy malíř pracuje v Praze na velkém oltářním obraze pro jeden z pražských chrámů a na velkém portrétu pro Ameriku. O jaké obrazy jde a pro který pražský chrám maluje onen oltářní obraz není blíže popsáno. Dále je zmiňován „*portrét choti architekta M.*“, „*portrét inženýra M.*“ a připojena je fotoreprodukce poloportrétu „*Mistr F.B. Doubek*“, „*Dáma s deštníkem*“ a již zmiňovaný obraz „*Slečny s barzozem*“.<sup>159</sup> Ve stejném čísle je také zmínka o tom, že mistr přispěl 50 Kč na stavbu tělocvičny Sokola I., a to na počest památky jeho přítele Erazima Vostrého.<sup>160</sup>

V roce 1935 vychází poslední zmínka v Jihočeských listech o Doubkově současné práci. Jedná se o objednávku 24 obrazů s motivy ze Starého i Nového zákona. Tyto obrazy měly být po dokončení vytištěny v barvotiskové reprodukci v rozměru 40 x 60 cm a umístěny v chlapeckých a dívčích školách.<sup>161</sup>

Tím, že Doubek opustil České Budějovice a přestal pro ně tvořit zakázky, přestaly se také objevovat v místním tisku pochvalné, někdy až přehnaně obdivující články. Potvrzuje to mé předchozí tvrzení o Doubkově skutečném umění. Proč by noviny psaly o velikosti a vynikajícím umění malíře, který už pro ně nic nevytvoří, neboť má mnohem prestižnější a lépe placené zakázky v Praze a dokonce i pro Ameriku. A tak Doubkova sláva v místě jeho rodiště upadala. Tento úpadek označoval nástup posledních smutných let, které našeho malíře ještě čekaly.

Josef Polák, který sepsal Doubkův krátký životopis pro příležitost malířovy výstavy v roce 1992, která se konala v Pálffyho paláci ve Vídni, píše, že

<sup>157</sup> Jihočeské listy 35, 1929, č. 65, s. 2.

<sup>158</sup> Jihočeské listy 36, 1930, č. 86, s. 2.

<sup>159</sup> Jihočeské listy 39, 1933, č. 16, s. 2.

<sup>160</sup> Tamtéž.

<sup>161</sup> Jihočeské listy 41, 1935, č. 65, s. 2.



malíř se trvale přestěhoval do Prahy až v roce 1933. My však víme, že v tu dobu už Doubek v Praze žil a tvořil mnohé zakázky. Doubek se do Prahy přestěhoval narvalo buď v roce 1928, nebo nejpozději v roce 1929.

V roce 1933 se Doubek podílel na výstavě Jednoty výtvarných umělců v Obecním domě. Vystavoval zde především obrazy „*Ctirad a Šárka*“, „*Večerní motiv*“, a pastel „*Stojící dáma*“. V říjnu téhož roku pak vystavoval v Rubešově salonu ženský portrét „*Miss F.*“<sup>162</sup>

Z této doby také pochází oltářní obraz „*sv. Františka*“ pro kapli opatrovnického ústavu jeptišek řádu sv. Františka. Kromě tohoto obrazu namaloval pro církevní příbytky ještě Sv. Stanislava, Sv. Jana Křtitele a další, již dříve zmiňované obrazy. Polákův životopis je velice stručný. Přestože má Doubkův život rozdělený na etapy, nedělí tak jeho díla. U pražského období píše i práce, které Doubek vytvořil ještě na Akademii v Praze a následně v prvních letech v Mnichově, aniž by na to čtenáře upozornil. S náboženskými obrazy je to stejné. Dodejme ještě, že pro Ledence vytvořil obraz „*sv. Linhart*“, u něhož však nemáme dataci.<sup>163</sup>

V Praze vytvořil pro kostel Nejsvětějšího srdce Páně na vinohradském náměstí Jiřího z Poděbrad svou poslední křížovou cestu. První byla vytvořená po roce 1925 pro kostel v Radomyšli, druhou Doubek vymaloval pro chrám sv. Mikuláš v Českých Budějovicích v letech 1926-1927 a poslední je právě tato pražská.<sup>164</sup>

Podle adresáře z roku 1936 byl již Doubek přestěhován do domu Pod Karlovem, č. 12. Na štítu tohoto domu je vyobrazena postava mladého malíře se štětcem a paletou v ruce. Polák píše, že by mohlo dojít k domněnce, že tento dům nechal postavit Doubek. Po té však Polák dodává, že mu vyprávěl jakýsi Jan Kuník, že dům byl v roce 1943 zabaven a novým majitelem domu se stal akademický malíř František Matoušek, dědeček Kuníkovi manželky. Tento malíř zemřel v roce 1945, a proto prý může docházet k záměně obou malířů i podle data úmrtí. František Bohumil Doubek však v roce 1945 nezemřel. V tomto roce pouze odešel z Prahy na odpočinek do Boromea v Novém Jičíně. Polák na špatné datum úmrtí upozornil až na konci této práce, v souvislosti s malířovou smrtí. Špatným datem úmrtí se Polák zabývá také ve

<sup>162</sup> J. POLÁK, *Ein vergessener Maler – Franz B. Doubek*, Vídeň 1992, s. 14-15.

<sup>163</sup> J. N. ASSMANN, *Zapomenutý malíř*, s. 19.

<sup>164</sup> Tamtéž.

své práci pro časopis *Naše rodina*, kde píše, že špatné datum smrti je uvedeno jak v Dodatcích ke Slovníku československých výtvarných umělců z roku 1955, tak i v některých německých pramenech. Už však neuvádí o jaké prameny se jedná.<sup>165</sup>

---

<sup>165</sup> J. POLÁK, *Zapomenutý malíř, F. B. Doubek*, *Naše Rodina* 6, 1991, č. 44, s. 10.

## IX. Poslední roky života a novojičínské Boromeum

V roce 1945 bylo Doubkovi úctyhodných 80 let. Na tomto místě si na chvíli půjčím slova Josefa Poláka. „*Tak jako každý starý člověk, trpěl i on [Doubek, pozn. autorky] zdravotními problémy a neměl nikoho, kdo by mu uvařil a pečoval o něj.*“<sup>166</sup> Díky tomu, že po celý život pracoval s obrovskou láskou a nadšením pro církev a katolické kruhy, našel právě u nich ve stáří podporu a pomoc. V roce 1949 odešel do ústavu sociální péče boromejek v Novém Jičíně na Moravě, kam jej přijali 5. listopadu téhož roku.<sup>167</sup>

Podle Poláka již malíř v těchto letech příliš netvořil. Pokud něco namaloval, pak to zřejmě byly malé obrázky nepříliš velkého významu a jediný známý obraz z této doby je „*Dáma v zahradě*“, mající rozměry 45 x 55cm. Toto tvrzení však není zcela přesné. V soukromé sbírce chanovického starosty Petra Kláska se nacházejí kopie několika dopisů odeslaných Doubkem z Nového Jičína. Dopisy byly psány v letech 1950 a 1951 a adresované byly panu Stanislavu Doubkovi a jeho choti. Malíř v nich většinou popisoval svůj zdravotní stav, který byl jednou dobrý, podruhé se zhoršoval. Problémy měl malíř hlavně se zrakem. Zejména pravé oko jej velice zlobilo, a jak napsal, zdržovalo ho od práce. Dále své příbuzné ujišťoval, že i přes zdravotní problémy se snaží pilně pracovat a že vytvořené obrazy zdědí jmenovaní adresáti. Mnohé z jeho prací „*již nyní nacházejí obdivu, zejména v ústavu,*...“<sup>168</sup>

Podle Poláka v ústavu pracoval MUDr. Bartoš. Tento lékař se sám živě zajímal o malířské umění a také se pokoušel tvořit jako malíř – amatér. V něm našel Doubek zřejmě poslední spřízněnou duši a přítele. Doubek sám se ale o žádném lékaři Bartošovi nezmiňuje. V dopise z 13. února 1951 píše, že našel nového přítele, pana Bauera [!], „*se kterým je opravdu potěšení si pohovořit*“. Onen pán je prý „*ředitelem všech drah*“, a jak se mu v posledním dopise zmínil, nechal by všeho a rád by se stal malířem-umělcem. Dále se pak zmiňuje, že nemůže onoho pána odvádět od jeho práce direktora, neboť ne každý má takové štěstí jako on [Doubek, pozn.

---

<sup>166</sup> J. POLÁK, *Ein vergessener Maler*, s. 14 -16.

<sup>167</sup> Tamtéž.

<sup>168</sup> Soukromá sbírka Petra Kláska, obec Chanovice, neuspořádáno.

autorky], aby byl podporován panem rytířem z Daubku a mohl mu poděkovat za svůj „vývyn [!] a bezstarostný život.“

V tomto dopise se také dozvídáme, kdo je onen pan Stanislav Doubek a jeho choť. Vzhledem k tomu, že paní Doubkovou oslovuje „milá neteři“, je zřejmé, že je manželkou Doubkova synovce. Stanislav je tedy zřejmě synem Doubkova bratra Karla.

Poslední dopis odeslaný z Nového Jičína opět potvrzuje Doubkův špatný zdravotní stav. Přesto však píše, že pilně pracuje na různých obrazech (maluje oleje) a že „se budoucí Pražané podiví“ jeho plodnosti.

Akademický malíř František Bohumil Doubek zemřel v ústavu sociální péče v Novém Jičíně 26. října 1952 na srdeční slabost. O dva dny později byl pohřben na místním hřbitově na náklady charity. Jeho přání, spočinout vedle rodinných příslušníků na malém klidném boršovském hřbitůvku, zůstalo nevyslyšeno. Doubkova pohřbu se zúčastnily pouze tři řádové sestry a místní holič. Kde v tu dobu byl jeho synovec Stanislav a jeho choť není známo. Malíř tak zůstal v době smrti skutečně úplně sám.

Vzhledem k tomu, že malíři nezůstal žádný majetek a pohřben byl z charitativních nákladů, bylo dědické řízení zastaveno.<sup>169</sup> Kam zmizely jeho práce z Nového Jičína není jasné. V dopisech z posledních let, stejně jako ve dvou zachovaných dopisech z Prahy z let 1935 a 1937, sliboval obrazy Stanislavu Doubkovi. Jestli však jmenovaný obrazy opravdu získal, dnes není známo, stejně jako to, zda někdy Stanislav svého strýce v ústavu v Novém Jičíně navštívil.

Kdysi tak slavný malíř zemřel zapomenut a opuštěn, a kdyby nebylo zájmu jeho prasynovce Mayrhofera [příbuzný ze stany Doubkovi manželky, pozn. autorky], několika málo historiků a výše jmenovaného publicisty Rudolfa Kadeřábka, zůstal by dnes úplně zapomenut.

---

<sup>169</sup> J. POLÁK, *Ein vergessener Maler*, s. 16.

## Závěr

František Bohumil Doubek se věnoval převážně malbě žánrové, náboženské a portrétní. Jeho práce si po celý život uchovaly typický akademický rukopis. V několika obrazech se věnoval také tvorbě historické či mytologické. Jedná se o nejznámější Doubkův obraz „*Ctirad a Šárka*“ a méně známou „*Hebé*“. Většinu života věnoval právě tvorbě žánrů, se kterými je nejvíce spjato jeho mnichovské období. V Mnichově se věnoval také tvorbě portrétní. Namaloval tak řadu významných osobností. S návratem do Čech pak přišlo období bohaté tvorby náboženských témat, kdy vytvořil mimo jiné tři křížové cesty (pro chrám sv. Mikuláše v Českých Budějovicích, pro kostel v Radomyšli a nakonec pro kostel Nejsvětější trojice na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze). Zde také pokračoval v portrétování bohatých a významných občanů Českých Budějovic a Prahy.

Doubkovy práce byly často vystavovány na prestižních mnichovských i pražských výstavách. Jmenujme výstavy Krasoumné jednoty v Rudolfinu, výstavy českých akvarelistů a výstavy v Rubešově salonu, kde Doubek vystavoval spolu s dalšími umělci. Dále to byly výstavy v Českých Budějovicích konané ještě za Doubkova života. Na nich byly vystavovány čistě jen Doubkovy obrazy. Většinou to byly nové práce spjaté s městem a jeho občany. Doplněvány pak byly staršími pracemi mnichovskými.

Nějakou dobu se Doubek věnoval také ilustraci. Bylo to v době, kdy měl problémy s očima. K těmto problémům přišel po vytvoření několika obrazů, mezi jinými i „*Ctirad a Šárka*“, ke kterým bylo nutno nastudovat krajinu v přítmí a za svitu pochodní. Aby se malíř uživil, začal ilustrovat pro prestižní mnichovské časopisy, zejména pro *Fliegende Blätter*. Díky těmto pracím pak získal zakázky na ilustraci několika knih. Mezi Doubkovy nejoblíbenější patří ilustrace tří románů Emilie Erhartové z doby *biedermeieru*.

Doubek žil v pokojném manželství s Marií Baragovou. Jedinou chybou tohoto manželství byla bezdětnost. Manželka Marie měla pro malířovu práci pochopení, pomáhala mu ve finančních záležitostech a vyřizovala objednávky.

Doubek svou práci zřejmě vnímal jako skutečné umění a nikdy ho ani nenapadlo, že se od svých současníků malířů něčím liší. Pracoval s chutí a maloval to, co ho bavilo. Portrétní zakázky mu přinášely dobrou obživu a pro církve zřejmě pracoval z vlastního zájmu. Byl hluboce věřící katolík. Jeho akademická vyhraněnost je zřejmě největším důvodem, proč jeho jméno i dílo upadlo v zapomnění.

Mnoho jeho prací se nachází v soukromém vlastnictví a soukromých sbírkách. Není tedy snadné podat skutečně ucelený soupis jeho životního díla. Moje práce sleduje Doubka jako člověka i jako malíře. Doubek miloval svou rodinu, což je dobře patrné z jeho životopisu. Miloval také svou vlast, do které se stále rád vracel. Z pramenů není dostatečně zřejmé, které období svého života vnímal jako nejúspěšnější. V Mnichově maloval pro prestižní časopisy a bohaté zákazníky. V Českých Budějovicích tvořil pro svůj rodný kraj a pro své krajany, což pro něj byla velká čest. Nejraději však zřejmě maloval náboženské obrazy. Jako katolík vnímal malbu náboženských obrazů jako pomoc bližním i jako službu Bohu. Dokazuje to množství náboženských obrazů a tři křížové cesty.

Malíř se také nikde nezmínil, jaký vztah byl mezi ním a jeho ženou. Není známo kdy a kde zemřela, ani jak dlouho žil malíř sám. Není jasné, zda odešel bez manželky již z Českých Budějovic nebo až z Prahy. Do novojičínského Boromea odjížděl Doubek sám. Ve svých dopisech si nikdy neztěžoval na samotu. V Boromeu měl pouze několik přátel. O některých se zmiňuje v dopisech svému synovci. Vše, co v Novém Jičíně namaloval, měl zdědit Stanislav Doubek s chotí. Po Doubkově smrti však mizí jakékoli doklady o jeho dílu a není jasné, kam obrazy z Boromea zmizely.

Stejně jako tyto obrazy, zmizelo postupně i Doubkovo jméno. Ve své práci jsem se pokusila odkrýt alespoň část z jeho života i zapomenutého díla. I přes nedostatek pramenů jsem sestavila částečný seznam malířova díla a ucelený životopis. Přesto některé kapitoly Doubkova života zůstaly neodhaleny.

## **Prameny a literatura**

### **Archivní Prameny**

Archiv města České Budějovice, Spisový materiál 1868-1928, inv. Č. 2709, sign. 5 1/124, kart. 247.

*Pamětní kniha děkanství Českých Budějovic*, kancelář děkanství v Českých Budějovicích.

Soukromá sbírka Petra Kláska, starosty obce Chanovice, neuspořádáno.

### **Vydané prameny**

#### **1)Periodika**

Jihočeské listy 1923-1935

Národní listy 1934

Národní politika 1930, 1933

Světozor 1892-1899

Zlatá Praha 1886-1929

#### **2)Katalogy výstav**

Polák, J., *Ein vergessener Maler – Franz B. Doubek*, Vídeň 1992.

### **Literatura**

Assmann, J. N., *Zapomenutý malíř-František B. Doubek*, Rodopisná revue 5, 2003, č. 4, s. 17-19.

*Encyklopedie Českých Budějovic*, České Budějovice 2006.

Fábelová, K., *Karel Vítězslav Mašek*, Praha 2002.

Halas, F. X., *Malířství*, Praha 1908.

Charle, Ch., *Paříž na přelomu století*, Brno 2004.

Chvojka, J., *Město pod Černou věží*, České Budějovice 1992.

Kol., *Dějiny českého výtvarného umění III 1-2 1780/1890*, Praha 2001.

Kol., *Dějiny českého výtvarného umění IV 1-2 1890/1938*, Praha 1998.

Kol., *Dějiny českého výtvarného umění V 1939/1958*, Praha 2005.

Mžuková, M., *Křídla slávy. Vojtěch Hynais, čeští Pařížané a Francie I.*, Praha 2000.

*Ottův slovník naučný*, Praha 1900.

Polák, J., *Nový obraz F. B. Doubka*, *Naše rodina* 8, 1993, č. 2, s.13

Polák, J., *Zapomenutý malíř František B. Doubek*, *Naše rodina* 6, 1991, č. 44, s. 10.

Toman, P., *Nový slovník československých výtvarných umělců I.*, Praha 1947.

Volavka, V., *České malířství a sochařství 19.století*, Praha 1968.

### **Internet**

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Mnichov>.



## **Soupis díla Františka Bohumila Doubka**

Anachoret, Zlatá Praha 1926.

Anděl míru, olej na plátně, 138x172cm, Národní galerie, nedatováno.

Byl první máj, akvarel, Mnichov, nedatováno.

Ctirad a Šárka, Zlatá Praha 1896.

Čtenářka, Světozor 1895.

Dáma na pobřeží, akvarel, Národní galerie, nedatováno.

Dáma v bílém, pastel, Národní galerie, nedatováno.

Dámská kapela, Zlatá Praha 1929.

Děti po koupeli, Světozor 1894.

Dívčí pensionát na procházce, tužka, Národní galerie, nedatováno.

Dvě studie sedícího muže, černá křída, Národní galerie, nedatováno.

Dvě studie sedícího muže, uhl, Národní galerie, nedatováno.

Dvě studie stojícího muže, černá křída, Národní galerie, nedatováno.

Galerie krás a literárních hrdinek, Mnichov, 90. léta 19. st.

Gracie, Mnichov, kolem roku 1919.

Holand'anka, pastel, České Budějovice, kolem roku 1927.

Hebé, Mnichov, nedatováno.

Jan Křtitel, Zlatá Praha 1904.

Kovář, nedatováno.

Křížová cesta, chrám sv. Mikuláše, České Budějovice, 1926-1927.

Křížová cesta, kostel Nejsvětějšího srdce Páně, Praha, 30. léta 20. st.

Křížová cesta, kostel v Radomyšli, České Budějovice, po roce 1925.

Léto, Zlatá Praha 1903.

Letní šelest, Mnichov, kolem roku 1919.

Lichvář, uhl, Národní galerie, nedatováno.

Madona se sv. Annou, oltářní obraz kostela v Radomyšli, Zlatá Praha 1906.

Malý rušitel, Zlatá Praha 1894.

Mazlíček, Světozor 1893.

Milostné psaníčko, rytina dle obrazu, Světozor 1893.

Miss F., Praha, nedatováno.  
Mistr bednář, Zlatá Praha 1896.  
Modely před mnichovskou Akademií, Zlatá Praha 1904.  
Müncher Kind, cyklus akvarelů, Mnichov, nedatováno.  
Můj model, Zlatá Praha 1897.  
Náčrt obrazu se sedící ženskou postavou, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
Náčrt k biblickým scénám, tužka, Národní galerie, nedatováno.  
Náčrt k obrazu koupání, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
Náčrt k obrazu Zpěvačka, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
Nástěnné malby zámku Osek, Jaro, Lov, Rybolov a Sadařství. Reprodukce ve Zlaté Praze: Lov, kresba dle vlastní malby, Zlatá Praha 1893. Sadařství, Zlatá Praha 1893.  
Rybolov, Zlatá Praha 1893.  
Návštěva, Zlatá Praha 1911.  
Na břehu mořském, akvarel, Národní galerie, nedatováno.  
Na cestě, Zlatá Praha 1907.  
Na trhu, Světozor 1892.  
Na trhu, Zlatá Praha 1904.  
Na útěku z Egypta, České Budějovice, 1927.  
Na Veliký pátek, Světozor 1888.  
Na výletě, České Budějovice, 1927.  
Nedělní klid, České Budějovice, 1927.  
Nejnovější model klobouku, kresba, Národní galerie, 1911.  
Nic ti nedám, Zlatá Praha 1890.  
Paní Ulmová s dítětem, České Budějovice, 1927.  
Počátkové stavitelství pozemského, Světozor 1899.  
Podobizna, Světozor 1899.  
Podobizna Dr. Aloise Neumanna, České Budějovice, 20. léta, 20. st.  
Podobizna Dr. Augusta Zátky, České Budějovice, 1924.  
Podobizna Bedřicha Krále, České Budějovice, 20. léta 20. st.  
Podobizna Eduarda Claudiho, České Budějovice, 20. léta 20. st.  
Podobizna Jana Valeriána Jirsíka, České Budějovice, 1928.

Podobizna Jany Zátkové, Zlatá Praha 1925.  
Podobizna Otakara Svobody, České Budějovice, 1924.  
Podobizna paní P., Mnichov, kolem roku 1919.  
Podobizna slečny L., Mnichov, kolem roku 1919.  
Podobizna slečny P., Mnichov, kolem roku 1919.  
Podobizna Tomáše G. Masaryka, Praha, 1927.  
Portrét choti továrníka M., České Budějovice, kolem roku 1933.  
Portrét inženýra M., české Budějovice, kolem roku 1933.  
Po koupeli, malováno v Mnichově, kolem roku 1919.  
Poslední dostaveníčko, Zlatá Praha 1914.  
Potulný krejčí, kresba, Zlatá Praha 1911.  
Procházka na pobřeží, akvarel, Národní galerie, nedatováno.  
Proletář, Zlatá Praha 1927.  
První pobožnost, Zlatá Praha 1890.  
Před koupáním, kolem roku 1896.  
Přítel mládeže, Světozor 1894.  
Ranní toaleta, Zlatá Praha 1894.  
Ranní procházka, Světozor 1898.  
Rodinný skvost, rytina dle obrazu, Světozor 1891.  
Rozloučení, Zlatá Praha 1903.  
Sen, Mnichov, kolem roku 1919.  
Sedící žena v pokoji s malířským stojanem, olej na plátně, 77x50cm, Národní galerie, nedatováno.  
Slečna Kolaříková s barzajem, České Budějovice, 1927.  
Stojící dáma, Praha, nedatováno.  
Studená lázeň, Zlatá Praha 1894.  
Studie, Zlatá Praha 1896.  
Studie, Zlatá Praha 1896.  
Studie, Zlatá Praha 1899.  
Studie, Zlatá Praha 1914.  
Studie dětských postav, uhel, Národní galerie, nedatováno.

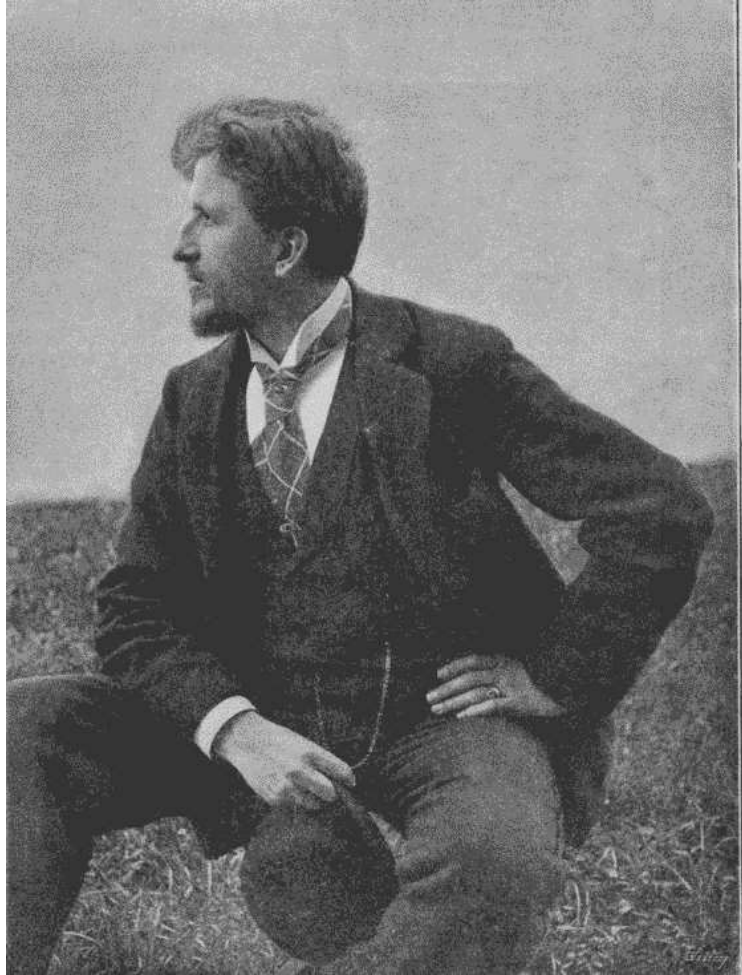
Studie sedícího muže, křída, Národní galerie, nedatováno.  
Studie stojícího děvčete, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
Studie ženy s dítětem, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
Svatá rodina, České Budějovice, kolem roku 1928.  
Svatý Jakub, Zlatá Praha 1915.  
Světlušky, Mnichov, kolem roku 1919.  
Sv. Auratianus, chrám sv. Mikuláše, české Budějovice.  
Sv. František, nedatováno.  
Sv. Jan Křtitel, nedatováno.  
Sv. Jakub, oltářní obraz pro kostel v Boršově, 1914.  
Sv. Josef s Ježíškem, České Budějovice, 1927.  
Sv. Lindhard, Ledenice, nedatováno.  
Sv. Stanislav, nedatováno.  
Tanečnice, Mnichov, kolem roku 1919.  
Tichý pozorovatel, Zlatá Praha 1896.  
Tragédie lásky, Mnichov, nedatováno.  
Tři studie sedícího muže, uhel, Národní galerie, nedatováno.  
U antikváře, Mnichov, přibližně v letech 1885-1890.  
U čaje, Mnichov, přibližně v letech 1885-1890.  
U klavíru, kolem roku 1896.  
Únos, uhel, Národní galerie, kolem roku 1884.  
Večerní motiv, Praha, nedatováno.  
Večerní nálada, Zlatá Praha 1929.  
Venkovské stavení, perokresba, Národní galerie, 1887  
Veselá společnost, olejový návrh na reklamní plakát Českého akciového pivovaru, České Budějovice, 1927.  
Vesnický seladon, Zlatá Praha 1890.  
Vetřelec, Zlatá Praha 1892.  
Vlastní podobizna, kolem roku 1899.  
Vykládání karet, perokresba, Národní galerie, nedatováno.  
Výtvarné umění, kolem roku 1896.

V baletní škole, akvarel, Národní galerie, nedatováno.  
V kostele, nedatováno.  
V očekávání, České Budějovice, 1927.  
V plačtivé náladě, Světozor 1897.  
V přírodě, Světozor 1896.  
V zamyšlení, České Budějovice, 1927.  
Ve snění, kolem roku 1899.  
Ve stanici Ouchy na Ženevském jezeře, Zlatá Praha 1914.  
Vidění sv. Cecílie, malba pro hraběnkou Lažanskou, Praha, 80. léta 19. st.  
V létě, Zlatá Praha 1903.  
V novém domově, Světozor 1894.  
V přírodě, Zlatá Praha 1902.  
V restauraci, Zlatá Praha 1902.  
V mořských lázních, Zlatá Praha 1907.  
Ve Františkových lázních, Zlatá Praha 1907.  
Zajímavé čtení, Světozor 1895.  
Zkouška před divadelním ředitelem, Zlatá Praha 1893.  
Zkouška zpěvu před intendantem, kolem roku 1893.  
Z beznadějně lásky, nedatováno.  
Z nouze, Zlatá Praha 1890.  
Žena se slunečníkem, tuš, Národní galerie, 1893.

## **Obrazová příloha – seznam jednotlivých vyobrazení**

1. František Bohumil Doubek, Zlatá Praha 1896.
2. První pobožnost, Zlatá Praha 1890.
3. Z nouze, Zlatá Praha 1890.
4. Anděl míru, Světozor, 1893.
5. Čtenářka, Světozor, 1895.
6. Mistr bednář, Zlatá Praha 1896.
7. Lov, Zlatá Praha 1893.
8. Rybolov, Zlatá Praha 1893.
9. Sadařství, Zlatá Praha 1893.
10. Poslední dostaveníčko, Zlatá Praha 1914.
11. Ve stanici Ouchy na ženevském jezeře, Zlatá Praha 1914.
12. Ctírad a Šárka, Zlatá Praha 1896.
13. Milostné psaníčko, Světozor 1893.
14. Podobizna Jany Zátkové, Zlatá Praha 1925.
15. Na trhu, Světozor 1892.
16. Ranní procházka, Světozor 1898.
17. V plačtivé náladě, Světozor 1897.
18. Dr. August Zátka, České Budějovice, 1924.
19. Otakar Svoboda, České Budějovice, 1924.
- 20-33. Křížová cesta v chrámu sv. Mikuláše v Českých Budějovicích, 1926–1927.

## Obrazová příloha



1. František Bohumil Doubek, Zlatá Praha 1896.

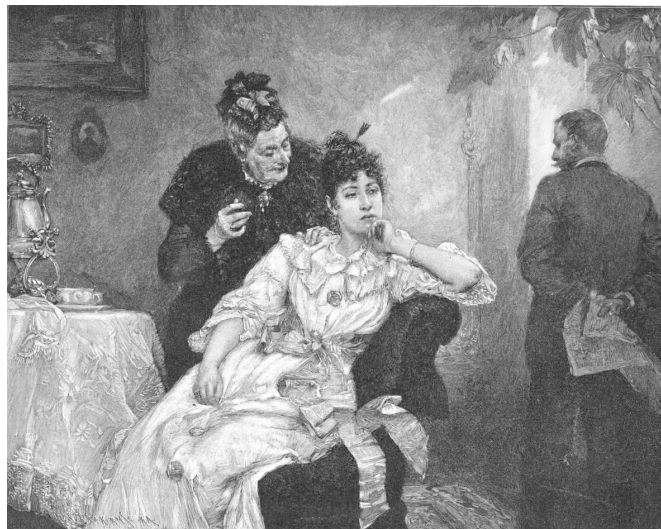
**Reprodukce ve Světozoru a ve Zlaté Praze**



2. První pobožnost, Zlatá Praha 1890.



3. Z nouze, Zlatá Praha 1890.



4. Anděl míru, Světozor 1894.



5. Čtenářka, Světozor 1895.





6. Mistr Bednář, akvarel, Zlatá Praha 1896.



10. Poslední dostaveníčko, Zlatá Praha 1914.



11. Ve stanici Ouchy na ženevském jezeře, Zlatá Praha 1914.

**Reprodukce nástěnných maleb na zámku v Oseku**



7. Lov, Zlatá Praha 1893.



8. Rybolov, Zlatá Praha 1893.



9. Sadařství, Zlatá Praha 1893.



12. Ctírad a Šárka, Zlatá Praha, 1896.



13. Milostné psaníčko, Světozor 1893.



14. Portrét Jany Zátkové, Zlatá Praha 1925.



15. Na trhu, Světozor 1892.

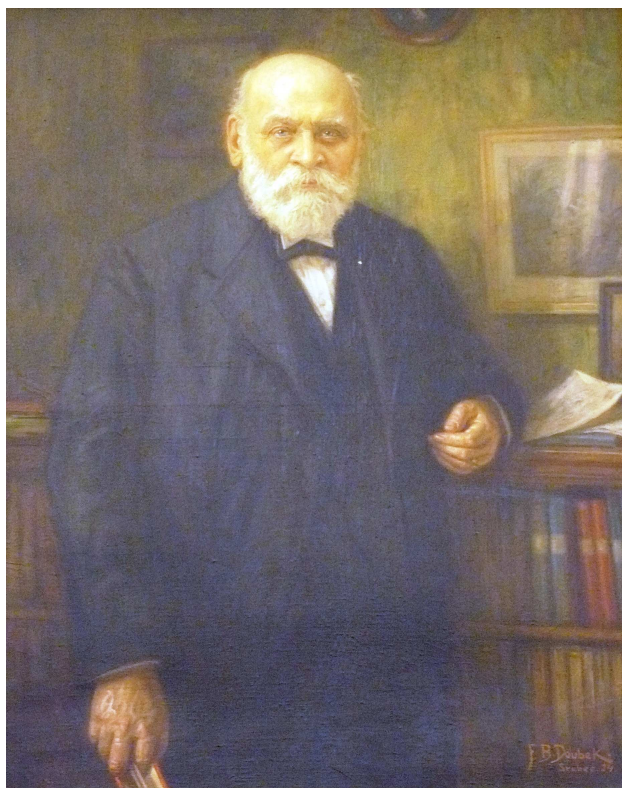


16. Ranní procházka, Světozor 1898.



17. V plačtivé náladě, Světozor 1897.

**Portréty českobudějovických politiků**



18. Dr. August Zátka,  
České Budějovice 1924.



20. Otakar Svoboda,  
České Budějovice 1924.

**Křížová cesta v chrámu sv. Mikuláše v Českých Budějovicích**  
**(obr. č. 20-33)**



